

ek

Taxa postala... Szerkesztoség... Budapest

Dr. Hamasetter Robert... Budapest

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmentelen leveleket nem fogadunk el.

Ara 5 lci

Főszerkesztő dr. Martos Ernő... Budapest

Szombat, 1933 november. 4.

5694. ÉV... XVI. ÉVF. CHESVAN 15. 247 SZAM.

Két ut közül a harmadik

Eddig csak a gazdasági válság szörnyűségei gyötörték agyon a világot...

Ma: a válságból kibontakozó kísérletek ütik agyon az egzisztenciákat...

Roosevelt kísérletei sorra végződnek fiaskókkal. Az „agytröszt” u. n. forradalmi manőverei megtörtnek...

Es a „Temps” feltűnő hangu vezéreikben azt állítja Roosevelttről, hogy többet ért a főkés gazdasági rendnek...

Azt is írja a Temps, hogy amit Roosevelt csinált, nem egyéb mint demagógia. Ez az egyik kísérlet, ami még jobban megzavarja a válságban égő világ gazdaságát.

A másik: hogy újra felmerült a már nagyon ismert fogalom, a dömping.

Csak hogy ezúttal Japán dob az európai piacokra nyolcezer lejes autót...

A vörös dömpinget, mely két-három évvel ezelőtt felborította majd az összes termelési ágak kalkulációit...

Két ut a válság levezetésére: agytröszt és dömping.

Es mindkettő megnagyobb fordulatot csinál.

És akkor fogják végre megtalálni az egyetlen és igaz vezető utat a válságból?

Haragszanak Rooseveltre

A Temps nagyon haragszik Rooseveltre. Fel van habborodva újító munkája miatt...

Oká és joga van hozzá, hogy haragudjon. Ez a hatalmas orgánus ugyanis a francia haute finance...

Mert ez a politika nemcsak a dollár szilárdágát ingatja meg, hanem a dollár belerántja az európai valutákat...

Es ebben a kérdésben az előkészítő bizottság elnökének, az angol lordnak, az amerikai szenátoroknak...

Londonból jelentkezett a képviselőtestület. Az eddigi eredményeképp 176 manővert és konzervatív javaslatot...

Simon külügyminiszter Manchesterben lépett fel, szintén a képviselőtestületnek.

Ha háborúra készülsz, beszélj a békéről!

A régi rómaiak erőszakos, kegyetlen, de legalább őszinte emberek voltak.

Si vis pacem parabelum — ha békét akarsz készülsz a háborúra — mondották és tényleg mindig a békére, azaz a háborúra készültek.

A brutális, a bestialis, a durva erőszak és feneketlen hatalmi önzés ma már kultúr-fátyalokba öltözködik...

Ennélfogva jelszavai is lényegesen különböznek a római őszinteség jelszavaitól.

Ha háborúra készülsz, beszélj minél többet a békéről — gondolják és eslekednek a világ békéje mai legveszedelmesebb ellenfelei és gyújtogatói.

Hitler, a porosz eszma és vérszomj megtestesülése és szimbóluma, amióta kormányon van, egyebet sem tesz, mint békefrázisokat puffogatni...

Ravasz primitívességében erre fanyalgott Wotan isten mennyköveinek albréleje, hogy a béke legfőbb barátjának játsza ki magát...

Ezt a ravasz fogást most a japán fasizmus is kisasajátította. Nem hiába ölelte nemrégiben keblére a hivatalos Németország a japánokat...

Mint ahogyan Hitlerék békefrázisai mögött is csak az aggodalom és a tehetlenség érzései húzódnak meg.

A kisantant felveszi a diplomáciai és gazdasági kapcsolatokat a Szovjettel

Titulescu rövidesen Moszkvába utazik s a kisantant képviselőjében ő írja alá a megegyezést.

Párizs, november 3. A lapok moszkvai jelentései szerint a kisantant közelebből hivatalosan is közölni fogja, hogy a szovjettel felveszi a diplomáciai és gazdasági kapcsolatokat.

Párizsi politikai körökben úgy hírlik, hogy Litvinovnak Amerikából történő visszatérése után Titulescu az orosz fővárosba utazik s a kisantant képviselőjében ő fogja letárgyalni a diplomáciai viszony felvételéhez szükséges problémákat.

Tízéves semlegességi és megnevezési szerződés a balkáni államok között

Miről tárgyaltak egymással a királyok és miniszterek a dunai találkozón?

Bucuresti-Bukarest, november 3. (Az Uj Kelet tud.) A bulgár sajtó még mindig élénken kommentálja Románia és Bulgária uralkodóinak dunai találkozását.

A dunai tárgyalások során nem Bulgáriának a kisantantba való belépéséről volt szó, hanem arról, hogy Bulgária és Románia, valamint Jugoszlávia között külön megegyezés jöjjön létre.

Tizennégy nap múlva dől el a Sarraut-kormány sorsa

Párizs, nov. 3. Kétségtelen, hogy a kamara többsége bizalmat szavaz Sarraut kormányának. A harc a kormány és a törvényhozás között tizennégy nap múlva kezdődik meg.

Tegnap a törvényhozás ülésének megnyitása előtt az Elyseében újabb államtanács volt Lebrun elnök jelenlétében.

Japánban, a Kelet poroszainak hazájában kezdenek ugyanolyan világpolitikai trükkökkel és fogásokkal operálni, mint amilyenekkel Hitlerék próbálnak, egészen sikertelenül.

Arakhi japán külügyminiszter legutóbb Tokióba invitálta meg a hatalmakat egy nemzetközi békekonferencia megtartására.

Ugyanaz a japán imperializmus invitálja világgözüre az érdekelteket a konferenciára, amelyik bandita-módjára tört rá Kinára és Mandzsuriát rablóként orozta el magának.

Ez a japán békére való törekvés eppolyan átlátszóan hazug, mint Hitler békekarása. Megszepes és félelem inspirálta ezt a kenetteljes hajlandóságot.

A japánok félnek attól a világraszóló jelentőségű szövetségtől, amely nemcsak Oroszországgal és Amerikával fog jönni, hanem amelynek ele nyilvánvalóan a japán imperializmus megnövekedett szarvának letérésére fog irányulni.

Ez a félelem áll az egész békemozgalmak mögött, semmi más. Mint ahogyan Hitlerék békefrázisai mögött is csak az aggodalom és a tehetlenség érzései húzódnak meg.

VILÁG TÜKRE

A tízéves török köztársaság

A török köztársaság előzményei nem 1918 novemberére, a világháború végére nyulnak vissza. A köztársaság nem a békeszerződések egyik eseménye, hanem ellenkezőleg a békeszerződés elleni fegyveres lázadásnak a gyümölcse.

Egy hónappal később, 1923 október végén már együtt volt Ankarában a nagy nemzetgyűlés, amely egyhangulag hozzájárult az alkotmány megváltoztatásához és Mustafa Kemal ghazit (a győző) a köztársaság elnökévé választotta meg.

assal beszél Renata... a szerelem... kéklágerben... royal mozgóban.

megállapítja, hogy... a rácia legfelsőbb... találjon végül egy... ahelyett, hogy... egymással.

romániai... yházban?

november 2. A gyház vezetői kör... uralkodik Dionisie... megválasztásának... Mint ismeretes, a... si ülésen az ürese... bat püspöki méltó... ríust választották... lasztást megsemmi... onesie nem rendel... ósághoz szükséges... A beszarábjai klé... másodsorban is Dio... nyában ennek meg... ák jóvá, úgy nincs... arábjai egyházpüs... sából.

bukaresti... fakultásán

november 2. A bu... fakultásának tanár... cu dékán elnökle... elyen a fakultás u... beszéltek meg. A... t Titulescu is, aki... estj egyetemen a... lescut kollégái me... sítették.

ajlás joga

november 2. A ro... lturköre elhatáro... lóadásokat rendez... etelni fogják, hogy... törvényileg bizto... es, ebben a kérdés... et előkészítő bi... en foglalt állást.

ember. Ma reggel 8... központi rendőrség... a 69. alatt az éjje... ztotta magát. Mire... ar halott volt. A... na, hogy a halott... ves munkanélküli... en.

szomorúságának... or felléptével a... ylet által fenntar... vára. Jegyek elő... kereskedésében.

őrt előre az angol... Londonból jelent... ban képviselőtestü... k. Az eddigi eredm... nkáspárt 176 man... et a konzervatívok... n Simon külügy... Manchesterben lé... lépett fel, szintén

és Lapkiadó... Strada Bar... 10. Telefon: 9-77

zonyára ma már egészen átmodernizálódott volna az ósdi Törökország. Ez az akció a progresszió munkáját néhány évre, ha nem is állította meg, de meglassította. Egy új fővárost is kellett építeni. Ankaravoltaképpen egy elhagyatott kisázsiai városka volt, vályogházakkal és minden nevezetessége egy régi török várnak az omladékai. Ide hatalmas középületeket, vízvezeték, villanyt kellett építeni, a sziklás talajra kerteket és villákat kellett varázsolni, hogy külföldi követek is jól érezzék magukat és persze azok is, akik a köztársaság körül politikai, katonai és közgazdasági érdekeket szereztek.

Az új rezsimnek legfőbb politikai irányelve az ország függetlensége és önállósága volt. Külpolitikáját is ez az irány jellemzi. A török köztársaság felelős miniszterei az elmúlt tíz év óta nemegyszer írtak alá nagyjelentőségű nemzetközi szerződéseket, de a szerződésekben mindenütt ki volt hangsúlyozva az ország függetlensége. Politikailag és gazdaságilag tehát rendbejött az ország, erős hadsereget kellett a rend fenntartása és a határok biztonsága érdekében megteremteni. Így jött létre a mai hadsereg, amelyet szakértők sokkal különbnek tartanak a császári armádiánál. A köztársaság elnöke az elmúlt évben egyetlen szövetségi aktust nem hajtott végre, nem akarta lekötöni magát semmiféle irányban, csak barátsági szerződéseket kötött, amelyekről feltételezte, hogy hasznát veszi az új köztársaság. 1931-ben Törökország belépett a Népszövetség tagjai közé. Tíz év után végre békepaktumot kötött Görögországgal. A Szovjetországgal kötött régebbi megállapodásai nem voltak szövetségjellegűek, bár sokan állították ezt. Az ország ujjaépítésének rendjébe semmiféle komolyabb belpolitikai zavaró momentumok nem támadtak, igaz, hogy az elnök erős kézzel tartott rendet. Már szinte kellemetlen volt ez az ellenzék nélküli uralom és Kemal pasa két évvel ezelőtt egy hivatalos ellenzéknek a megteremtésén fáradozott.

A török köztársaság diktatórikus. Azonban a diktátor egy olyan férfi, akire az egész ország szívesen rábizza sorsát. Úgyel arra, nehogy a vagyonok egyes családok, vagy csoportok kezén felhalmozódjanak és arra is, hogy a nyomor meg ne tizedelje a török népet.

A munkásjóléti intézmények ugyszólván a földből nőttek ki. Modern munkásházak, ipari tanfolyamok, egészséges munkáslakások egészítik ki a török köztársaság tíz éves munkáját.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, november 4.

Bukarest, 19.20: Grammofon. Utána budapesti műsor.

Budapest, 6.45: Torna. Utána grammofon. 1.30: Szalonzenekar. 7: Grammofon. 8.10: Pontos időjelzés. Időjárás. 8.30: Európai hangv. Az Operaház tagjaiból alakult zenekari hangv., a Palestrina kórus. Bodó Erzsébet, Budanovits Mária, dr. Székelyhidyi Ferenc, Koréh Endre és Heimlich Lajos közreműködésével.

Bécs, 19.35: Rádiózenekar. Berln, 20.05: Strauss hangv. Varsó, 21.30: Chopin hangv. Mplánó, 18.40: Grammofon. — 20.40: Nemzeti ünnep. Róma, 20.45: Hangverseny. Prága, 19.10: Fúvószena. Brunn, 19.10: Rádiózenekar. Belgrád, 20: Népdalset. 22.10: Táncczene.

Mindenki tudja,

hogy nemcsak Kolozsvár, hanem Erdély legmodernebb és legnagyobb kölsönkönyvtára a

LIBRO

Unió ucca 6. (udvar)

Most már a

legolecsóbb

is, mert havi

25

lej kölcsönzési díj ellenében korlátlanul cserélhet magyar könyveket.

SELECT MOZGÓ

Nagy sikerrel folytatja: **EXTAZIS**

rendkívüli film bemutatását, rendezte Machaty, az Erotikon szerzője. Főszerepben: Hedy Kiesler (Miss Cseh-szlovákia). Monopol Silviafilm.

Jasi cuzista diákok beverték Bratu rektor lakásának ablakait

Bucuresti-Bukarest, november 3. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap este félnyolc óra körül az uralkodónak Jasiából való eltávazása után cuzista diákok nagy csoportja gyűlt össze Bratu rektor lakása előtt. A diákok hosszasan tüntettek a rektor ellen, majd beverték a professzor lakásának összes ablakait. A tüntetésre az szolgálatott ürgyvet, hogy Bratu rektor állítólag egy állította össze az uralkodó jasi

tartózkodásának programját, hogy a királynak ne legyen ideje az antiszemita diákokthoz megítogatására.

A Tempo jelentése szerint a diákokthoz megítogatása fel volt véve eredetileg a programba Andrei professor, közoktatási miniszter azonban, aki a jasi egyetem tanára, lemondással fenyegetőzött, ha ezt a programponot el nem ejtik.

Salamon Pál, a nagy kommunista kémkedési-per husz évre ítélt fővádottja tervet dolgozott ki a medgyesi szondatüz eloltására

Cluj-Kolozsvár, november 3. Az Uj Kelet tud. A medgyesi gázkraáter égése óta tömegével érkeznek a gáztársasághoz az oltási kísérletek tervei, amelyeknek készítői a gáztársaság által kiírt 5 millió lejese díjat akarják elnyerni. Amikor Moroniben a peróleumszonda égett, 125 pályázat érkezett be. A medgyesi tűz eloltására érkező ajánlatokat még nem olvasták össze, de alighanem ezek is meghaladják már a százat. A beérkezett ajánlatok sorába most egy rendkívül érdekes terv került, amelyet Salamon Pál, a három évvel ezelőtt Bukarestben, a szovjetnek való kémkedésért husz évi kényszer-munkára ítélt mérnök készített. Salamon Pál már három éve a nagyenyedi fegyházban tölti büntetését és innen, a fegyház igazgatósága útján juttatta el ajánlatát Medgyesre. A gáztársaság néhány nappal ezelőtt levelet intézett a fegyház

igazgatójához, amelyben a következőket írja:

„Válaszolva ajánlatára, van szerencsénk értesíteni, hogy egyelőre a bányászati hatóságok által elfogadott oltási kísérleteket folytatjuk és csak abban az esetben, ha ezek nem sikerülnek, vehetők figyelembe az Ön ajánlatát, ha majd azt előzetesen ellenőriztük”.

Salamon Pál ajánlatában arra hivatkozik, hogy még a nagy kommunista per előtt, midőn a moroni szondatüz égett, a helyszínen tanulmányozta a kérdést és már akkor nagyszabású tervet dolgozott ki. Ezt azonban nem hozhatta nyilvánosságra, leleplezte volna romániai tartózkodását, Szakértői körökben érdeklődés előzi meg, hogy a husz évre ítélt mérnök tervével fog-e érdemileg foglalkozni a gáztársaság.

A francia sajtó egyrésze komolyan veszi a németek békeszólamait

„Az európai béke érdekében a franciáknak és németeknek sürgősen meg kell egyezniük”

Párizs, november 3. A francia sajtó országjárta még mindig nagy figyelmet szentel a legújabb német megnyilatkozásnak, amely — mint emlékeztetés — négy kérdés felvetésével és a kérdések jogos-ságának elismerésével képzeli el a francia-német közlekedés lehetőségét.

A párizsi Volonte című lap komolyan veszi a német sajtó kérdéseit és komolyan veszi főként azt a békülékenységi hajlandóságot, amely az ő megállapítása szerint a német lapok közléseiből megállapítható.

A Volonte közvetlen tárgyalásokat ajánl Franciaország és Németország között és pedig elsősorban a leszerelési kérdésben, mert úgy hiszi, hogy a két német közötti ellentét a leszerelési kérdésnek kielégítő megoldásával nyomban eltűnik. Természetesen Franciaország szempontjaból rendkívül fontos, hogy a sajtó biztonságának ügyét biztosítóknak lássa a szert Németország sem térhet ki ez elől az óhaj elől, hogy a leszerelési gyakorlati kerestülvitele előtt a biztonsági kérdés Franciaországra megnyugtatóan elintéződjék.

Franciaország, — mondja a lap, — most kétségtelenül sokkal erősebb hadászati szempontból, mint Németország.

Ez a tény azonban nem jelenti azt, hogy ki kell térnie az egyezkedés elől, hanem éppen az, hogy most kell meg egyezni.

Ha tovább is várakozik és elhuzza a leszerelési kérdést, úgy kiteszi magát annak, hogy az állandóan fegyverkező Németország meg is előzi Franciaországot hadászati szempontból s ebben az esetben az egyezkedésnek már aligha lesz lehetősége, már pedig Franciaországnak is éppen annyira érdeke a béke, mint Németországnak.

A Volonte nem hiszi, hogy Franciaország szövetségesei és barátai megharagudnának azért, ha a francia kormány külön egyezkedő tárgyalásokat kezdene Német-

országgal. Anglia már régóta belátta, hogy a gazdasági válság és az ebből fakadó nyomorúság javarészen a francia — német ellentétnek köszönhető. Lengyelországnak is érdeke volna a két nép egyezkedése, mert az egyezkedési tárgyalás során talán végérvényes hatállyal lehetne elintézni azokat a kényes kérdéseket, amelyek állandóan nyugtalanítják.

Az is bizonyos hogy Németország a mai állapotában inkább hajlandó engedelmeyket tenni politikai kérdésekben, mint akkor majd, ha egyenrangú ellenfele lesz újra Francoországnak.

A megegyezésre irányuló közvetlen tárgyalásoknak, a lap szerint, komoly akadálya ma már nem lehet. A régi francia — német ellentét magva Elzász-Lotharingia kérdése volt. Ez ma már nem kérdés, hiszen Németország nyíltan kijelentette, hogy a béke érdekében hajlandó lemondani ezekről a területekről s elejti végképpen a revans gondolatát is. Természetesen nem lehet egészen pontosan megállapítani, — írja a lap, — hogy Németország újabb megnyilatkozása kétségeesett ékölörzés-e, vagy pedig őszinte békeakarat. Franciaországnak azonban nem szabad kitérnie a békülékenység elől, még akkor sem, ha az nem egészen őszinte. Az elkövetkezendő új háboru kétségkívül olyan romlásba taszítja Európát, amilyen még nem volt ezen a földön, szükséges tehát, hogy minden lehető elkövessünk ennek a borzalmas katasztrófának a megelőzésére. A leszerelési értekezletnek a négybatalmi paktum keretében való további folytatása talán sikerre vezet, bizonyos azonban, hogy a közvetlen német-francia tárgyalások szinte minden súlyos politikai kérdésnek egyszerre elveszi a méregfogát s már megindulásukkal beláthatatlan hasznót hajtának nemcsak a két közvetlenül érdekelt országnak, hanem az összes európai államoknak. Az európai béke biztosítottnak látszik abban a pillanatban, amikor Németország és Franciaország megegyeznek egymással.

A Zsidó Párt bukaresti kongresszusa

Bucuresti-Bukarest, nov. 3. Az egész ország zsidóságának osztatlan érdeklődése kíséri azokat az előkészületeket, melyek a Zsidó Párt november 7-én, az ország fővárosában összeülő kongresszusára történnek. Az összes országgrészekből nagy számu delegációk jelentették be részvételüket és minden jel arra mutat, hogy a Zsidó Párt első országos kongresszusa a legimpozánsabb keretek között fog lezajlani. Ez a kongresszus hivatott arra, hogy határozott irányvonalakat szabjon meg a párt működésére és végleges formába öntse mindazt, ami az utóbbi évek során történt Románia egész zsidóságának politikai megszervezésére.

A párt bukaresti központi irodája állandó permanenciában van. Tegnap este véglegesen megállapították a kongresszus napirendjét. November 7-én délelőtt 10 órakor az „Izbanda” nagyteremben (str. Vácáresti 21.) veszi kezdetét a kongresszus dr. Fischer Tivadar elnöki megnyitói beszédével. A pártelnök exozója után dr. Mayer Ebner országgyűlési képviselő tartja meg referátumát a Zsidó Párt ideológiájáról, majd dr. S. I. Stern a Zsidó Párt főtitkára a párt és a Zsidó Parlamenti Klub tevékenységéről tesz jelentést. A délelőtti megnyitói ülés fél kettőig tart. Délután fél 4 órakor veszi kezdetét a kongresszus általános vitája, melyet szigorúan három órára limitáltak, hogy a szakbizottságok, melyekre a kongresszus legfontosabb feladatai hárulnak, idejében megkezdhessék munkájukat. Kedd este a következő referátumok kerülnek meg sorra: 1. A romániai zsidóság gazdasági és szociális helyzete: I. Paghis ügyvéd a zsidó szervezetek alelnöke. 2. A zsidó hitközségek jogi helyzete: dr. M. Teich, a seceavai hitközség elnöke. 3. A zsidó iskolák jogi helyzete: S. Rosenhaupt ügyvéd (Kisenev) és 4. Az ifjúság szerepe a Zsidó Pártban: Ing. M. Cofler.

November 8-án, szerdán reggel 10 órakor veszi kezdetét a harmadik plenáris ülés, mely egész nap permanenciában lesz és a bizottságok által előterjesztett javaslatok fölött fog dönteni, majd az alapszabályok, a szervezeti szabályzat megszavazására és a párt központi fórumának megválasztására kerül majd a sor.

A kongresszus előreláthatólag szerda este 8 óráig fog tartani.

A párt központi vezetősége ismételtelen felhívja a delegátusok és a vendégek figyelmét, hogy visszajövet 50 százalékos kedvezményt élveznek a vasuton. A Bukarestbe szülő vasuti jegyet őrizték meg és a központi iroda gondoskodik majd annak lepecsételéséről. A kongresszusi iroda ezenkívül több szállodánál és vendéglőnél jelentős kedvezményeket eszközölt ki a delegátusok és a kongresszus vendégei számára.

Kedd este 12 órakor, a második plenáris ülés után nagyszabásu bankett lesz az összes delegátusok részvételével.

A kolozsvári tábla felmentette az adópanamázással vádolt szeszgyárost. A kolozsvári tábla ma tárgyalta Dragomir Vasile Lunca községbeli lakos bűnügyét. A vád szerint Dragomir, aki a helybeli Hirschmayer-féle szeszgyárat bérelte, súlyosan megkárosította az államot, Dragomir csövet szerelt a szeszmérőre, melynek segítségével nagymennyiségű szeszt sikerült kivonnia az adó alól. A pénzügyigazgatóság Cadar inspektort küldte ki, hogy vizsgálja át az ügyet. A vizsgálat lefolytatása után a pénzügyminisztérium félmillió lej büntetés fizetésére ítélte Dragomirt. Elsőfokon a törvényesék tárgyalta az ügyet és felmentette Dragomirt a vád alól. Az ügyész fellebbezett a táblához, amely ma tárgyalta az ügyet és helybenhagyta a törvényszék ítéletét.

Lakása barátságosabb lesz, ha

GRATZ festi!

Cimfestő, szobafestő, mázólo és butor fényező! Cluj, Str. Săguna 16., Str. Pălpescu 15., Str. Memorandului 20. Telefon 7-49.

Hit

Berchte
Stephens
pott Hitle
járogassa
Raubal A
Kodik. Hí
és bárhol
A kancell
nappal 10
Átvól mind
Az angó
beszélgetés
kancellár
mondotta,
szél soha p
előtt meg
teljesen le
— Attól
szony
házasodni,
dógságra v
lé; mindig
sen a szök
Gyakran m
— Milye
meg! Boldo
im volna
— Más
te, hogy a
és életmódj
le megoszt
Berlin, no
mány evang
egyházi tisz
tek a marb
tásától arra
resztény tan
ja paragraf
az evangélik
melyekre is
A teológia
véleményben
az az intézk
állampolgárt
k; hogy az
zót tartozik
mékért kimé
az árjaparag
tanokkal nem
Luther tanít
rajok között
egymás közö
gjai fakultás
lancsme ne
ta ellenfelek
mert azok ne
nyek bírjaak
után pedig a
konkordátum
zést, tehát az
sem lehet kö
London, no
lik, hogy a D
münchenj tud
tert kedden b
tesivéréhez, d
neki, hogy
hessen. Minth
megkezdődött
törvényszék i
amely nem vá
levően úgy sz
kedett, A főtö
Panter jelenlé
vánatos, tehát
várja Münch
együtt fognak
A m
Berlin, no
minisztérium
„Horst Wesse
hogy bárhol N
de kikötötte,
adni. Az enge
zók: „Horst W
zül” vagy „
kell tüntetni

bukaresti szusa

nov. 3. Az egész...

zponi irodája ál...

lan reggel 10 óra...

és a vendégek fi...

la felmentette az...

berlin, november 3.

London, november 3.

abb lesz, ha

Hitler családi boldogságra vágyik és szőke gyerekeket szeretne

A marburgi egyetem az árja paragrafus ellen. A „Daily Telegraph“ tudósítóját kiutasítják Németországból

Berchtesgaden, november 3. Pembroke Stephens angol hirlapíró engedélyt kapott Hitler kancellártól arra, hogy meglátogassa a nyaralóját, ahol Hitler huga, Raubal Agnes asszony állandóan tartózkodik. Hitler rendkívül szereti testvérét és bárhol van, naponta felhívja telefonon. A kancellár hegyvidéki háza előtt éjjel-nappal rohamcsapatbeli őrség áll és tartózkodni minden látogatót.

Az angol hirlapíró rendkívül érdekes beszélgetést folytatott Hitler hugával a kancellár magánéletéről. Az asszony elmondta, hogy Hitler még vele sem beszél soha politikai eseményekről és két év előtt megváltoztatta életmódját is: teljesen lemondott a hűségéről.

Atól tartok, — mondotta az asszony — hogy fivérem sohasem fog megházasodni, bár lelke mélyén a családi boldogságra vágyódik. Ha szép gyerekeket lát mindig megáll és felsóhajt. Különösen a szőke gyermeket szereti nagyon. Gyakran mondotta nekem ilyenkor: — Milyen kár, hogy nem házasodtam meg! Boldog lennék, ha ilyen gyermekeim volna.

Más alkalommal viszont kijelentette, hogy a politikával lépett házasságra és életmódját egy asszony sem tudná vele megosztani.

Berlin, november 3. A hesseni tartomány evangélikus lelkészének papjai és egyházi tisztviselői szakvéleményt kértek a marburgi egyetem teológiai fakultásától arra, hogy nem ellenkezik-e a keresztény tanokkal az államtvörvénynek árja paragrafusa, melyet az államhatalom az evangélikus papokra és egyházi személyekre is kiterjesztett.

A teológiai fakultás terjedelmes szakvéleményben kifejti, hogy a törvénynek az az intézkedése, amely minden német állampolgártól kivétel nélkül megköveteli, hogy az élet minden körülményei között tartozik a nemzeti szocialista eszmékért kiméletlenül síkra szállani és így az árjaparagrafusért is, — a keresztény tanokkal nem fér össze. Sem a biblia, sem Luther tanítása nem ismer különbséget a fajok között és az egyház minden fiainak egymás között testvér. Kiemeli a teológiai fakultás szakvéleménye, hogy az államesszme nemzeti szocialista magyarázata ellenkezik a lelkesítő kötelességekkel, mert azok nem tiltják az állami intézmények bírálását lelki szempontokból, miután pedig a katolikus egyházzal kötött konkordátum sem ismer ilyen rendelkezést, tehát az az evangélikus egyházra sem lehet kötelező.

London, november 3. A mai lapok közlik, hogy a Daily Telegraph letartóztatott müncheni tudósítójának bátyját, dr. Pantert kedden bebocsátották fogságban levő testvérehez, de azt nem engedték meg neki, hogy védőügyvédjével is beszélhessen. Minthogy a rendőrségi nyomozás megkezdődött, az aktákat a bíróságnak is meg kell mutatni. A vád tudvalevően úgy szól, hogy az újságíró kémkedett. A főtörvényszék úgy döntött, hogy Panter jelenléte Németországban nem kívánatos, tehát kiutasítja. Fivére megvárja Münchenben, míg kiszabadul s együtt fognak hazautazni.

A „Horst Wessel“ filmet bemutathatják — más címmel Berlin, november 3. A propaganda-minisztérium végre felszabadította a „Horst Wessel“ filmet és megengedte, hogy bárhol Németországban bemutassák. A kikötötte, hogy más címet kell neki adni. Az engedélyezett címek a következők: „Horst Westmar“, „Egy a sok közül“ vagy „Német sors 1929-ben“. Fel kell tüntetni a címben, hogy a szöveg-

Beck polgármester megnyitó beszédében üdvözölte „a tiszteltbeli kényszervendégeket“, akik hazaárulást követtek el, mégis idehozták őket a gyűlésre, hogy meghallgassák a nemzeti szocialista eszméket, hátha megjavulnak. A polgármester felszólította a jelenlevőket, hogy ne merjék bántalmazni a diszvendégeket, mikor visszakísérik őket a gyűjtőtáborba.

Elferdítette a fényeket a Kronstädter Zeitung és valótlanságokat adott Titus Panu brassói táblaelnök szájába

Brasov-Brassó, nov. 3. (Az Uj Kelet tud.) A brassói tábla előtt, mint ahogy azt az Uj Kelet közölte, különös kijelentések hangzottak el egy hitlerista rohamosztagos vezér perének tárgyalásakor. Az első jelentés szerint Titus Panu táblai tanácselnök a másodfoku, felmentő ítélet indokolásának ismertetésénél a hitlerista propaganda folytatására és az ifjúságnak nemzeti szocialista szemlében való nevelésére buzdította a felmentett rohamosztagot. A dolgot elsőnek a Kronstädter Zeitung a szász hitleristák hivatalosa írta meg, mely egy valótlanságnak meg nem felelő tudósítással kompromittálta a táblai tanácselnököt, aki egyáltalában nem mondta azokat a dolgokat, amelyeket a Kronstädter Zeitung nyomán az egész erdélyi és bukaresti sajtó tulajdonított neki. A Dimineata lenyomozta a Kronstädter Zeitung adatait és megállapította, hogy Panu Titus tanácselnök a következőket mondta a tárgyaláson:

„Adjatok könyvet az ifjúság kezébe. A sport és a szórakozás csak mellékes legyen az életben, nem pedig a legfontosabb. Mert csak így lehetnek hasznos tagjai az országnak, melyben mindenkinek egyenlő jogai vannak és privilégiumban senki sem részesülhet. És azok, akik önközül bámulják azokat az állapotokat, amelyeket Hitler Adolf honosított meg Németországban, tudniuk kell, hogy a vezérek ott is a kulturális szellemet kényszerítik majd megvalósítani nem pedig az erőszak, a sport és a demonstrációk szellemét.“

A vasárnapi királylátogatás végleges programja

Nagy előkészületeket tesznek a hatóságok az uralkodó fogadtatására

Cluj-Kolozsvár, nov. 3. (Az Uj Kelet tud.) A polgári katonai és egyházi hatóságok széleskörű előkészületeket tesznek az uralkodó fogadtatására, akinek udvari vonata vasárnap délelőtt fél tízkor fog befutni a kolozsvári pályaudvarra. A ma reggeli gyors a bukaresti rendőrség egy különítményét hozza el Kolozsvárra, a mely a kolozsvári rendőrséggel karöltve fog öröködni a rend fenntartása fölött. Ugyancsak ma reggel érkeztek meg a romániai rendőrség vezérigazgatósága mellett működő speciális rendőrtisztek és detektívek. Az előre megállapított program szerint Károly királyt hozó udvari vonatot a polgári és katonai hatóságok képviselői fogadják. Ezt megelőzően az egész város zászlódszít őr. A rendőrprefektúra utasítása értelmében a Ferdinand, Mária királynő, Unió, Monostori és Cosbuc utcákon, valamint a Főtéren és a Cuza Voda téren az ablakok és kirakatok fel lesznek díszítve.

A pályaudvarról a király a Cuza Voda téren emelt új ortodox katedrálishoz hajtat, amelynek ünnepélyes felavatása Milton Christea patriarcha, volt régens részvételével megy végbe. Az ünnepi felavató beszédet Ivan kolozsvári püspök tartja. Utána a mezőgazdasági kiállítást tekintő meg a király, fogadja a különböző küldöttségeket, majd résztvesz a városháza által adott banketten.

Délután a lövészenyek meglátogatása szerepel a programon, majd este az autómobil klub diszveasoráján vesz részt az uralkodó, ezt követően meghallgatja a kolozsvári Román Operában a Varázsfuvalt és éjjel tizenkét órakor visszautazik Színájába.

A kolozsvári rendőrkvesztura szigorú rendelete szabályozza a királylátogatás tartamára a járművek és gyalogjárók közlekedését. Vasárnap reggel félkilenc óráról kezdve a Ferdinand, Regina Maria utcákon, az állomás téren, Főtéren és a Cuza Voda téren csak a gyalogjárókon szabad a közlekedés, viszont tilos az uttest oldalról a másikra átmenni. Az autók közlekedését a fentemlített utvonalon ugyancsak tiltja a szabályrendelet. Az autóbuszok, a Bucovina, Decabal utcákon, a Szechenyi téren, valamint a Malom uccán egyrészt, Hosszu és Ötvös utcákon másrészt fognak közlekedni. A rendőrségi szabályrendelet hangsúlyozza, hogy tilos a forgalmi rendőrökkel és ágensekkel vitákat provokálni. Mindenki tartozik szónélkül engedelmeskedni az utasításoknak.

A romániai hitelélet fekete napja

Lejárt a konverziós törvény hathónapos moratóriuma: százezer váltóóvatolás' egész sor ingatlan árverés Erdélyszerte

Cluj-Kolozsvár, nov. 3. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap járt le a konverziós törvény türelmi határideje azokkal az adóssokkal szemben, akik adósságaik rendezését hitellezőknek nem ajánlották fel. A november 2-ika fekete napja volt a romániai hiteléletnek. A bankok beadták úgy a váltó óvatolásokat, mint ahogy megkezdették az ingatlan árveréseket és végrehajtásokat.

Tegnap kivétel nélkül óvatolásra kerültek a bankok részéről azoknak az adóssoknak a váltói, akik a hat hónapos moratórium alatt függőben hagyták adósságaik rendezését. Közjegyzők országszerte lázas munkát kellett, hogy kifejtssenek a tegnapi nap folyamán. A hivatalos órákat mindentűt felfüggesztették és a na-

Advertisement for OKMA. Includes an illustration of a man with a suitcase and text: 'Az én talpam Okmatalp. Kevés pénzért soká tart a PALMA OKMA tartóstatalp nem árik át, tartóssága csodával határos Ezt kérje!'

gyobb ipari centrumokban késő éjjeli órákig szorgalmasan folyták a különböző váltók óvatolására készített akták kiállításai. Az óvásokat törvényes formák szigorú betartásával eszközölték. Még nem érkeztek pontos kimutatások arról, hogy hány váltót óvatoltak meg a tegnapi nap folyamán, de szakértők véleménye szerint több mint 100 ezer darabra tehető azoknak a váltóknak a száma, amelyeket az erdélyi bankok a hat hónapos moratórium lejáratára következtében megóvatoltak.

Meglepetést keltett, hogy az igazságügyminisztérium nem tett meg az utolsó pillanatban egyetlenegy lépést sem, hogy a tömeges óvatolást megakadályozza. Az igazságügyminiszter kijelentette, hogy a konverziós törvény elég védelmet nyújt azoknak, akik erre rászorulnak, de ezekkel szemben igazságtalan volna az óvatolások megakadályozása, mely a rendezést minden méltányos vonatkozásában is elkerülő adóssoknak fölösleges védelmet biztosítana.

Tegnap megtartották országszerte az árveréseket is. Az árverési határnap mindenütt nagy árveréssel telt el. Kolozsváron a Monostori uton árvereztek el egy ingatlant.

A kolozsvári pénzintézetek köréből méltányos eljárást helyeznek kilátásba, különösen a jelzálogos adóssokkal szemben. Ezzel szemben súlyosan panaszokznak az adóssok körében. Nyilvánvaló, hogy határozott jóslatokba nem lehet bocsátkozni. A bankok jóindulata nem fog tovább terjedni, mint amennyire a kinnlevőség százszázalékosan biztosítva vannak, ezzel szemben a jó kihelyezéseket valószínűleg nem fogják erőszakosan forszírozni. Lényegében tehát marad minden a régiiben. A kolozsvári telekkönyvezetőség már egy egész esomó ingatlanra tüzött ki árverést.

Advertisement for 'Horabin: Mire tanít a gazdasági földrajz?' featuring a book cover illustration and text: 'Kulturember könyvtárából nem hiányozhat Horabin: Mire tanít a gazdasági földrajz? tanulmánya, mely a napokban hagyta el a sajtót. Ára 40.— lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályától az összeg és portó költség (10 lej) előzetes be- küldése mellett.'

Advertisement for BUTORT and BERKOVICS. Text: 'BUTORT mielőtt vásárolna, okvetlenül tekintse meg BERKOVICS műasztalos üzemét, Str. Eminescu (v. Padrusz János ucca) 2., ahol a legújabb modellű és saját izlése és elgondolása szerint készíti el. Legmodernebbül felszerelt műasztalos üzem.'

Eredeti vagy utánzat?

Egyes cégek megkísérelték a „NIVEA” készítmények utánzását, hasonló elnevezés alatt és az ismert kék csomagolás felhasználásával. Kerje mindenütt csak az eredeti

NIVEA-CREMET

és utasítson vissza minden utánzatot.

Csak a „NIVEA”-CREME és „NIVEA”-OLAJ tartalmazza a bőrökön, bőrrepoló „EUCERITET”. Ez teszi pótolhatatlanná, — utánzhatatlanná.

EMBER A HID ALATT

Indig Ottó színművének bemutatója a kolozsvári Magyar Színházban

Indig Ottónak „Ember a hid alatt” című színműve a vígszínházi bemutató előtt parázs szenzációk darázszerű volt. Nem a darab értékelése háborgatta a kedélyeket, hanem a társ-szerzői ügy. Mindenki hozzá szót a maga álmodásával, a maga sikereire és tanyáira irigy móhóságával. Ebben a kavardásban a színdarab tartalmi és esztétikai lényegének bírálata elhalhat.

Holott ez a fődolog.

Tudjuk, miről van szó. Az orvos, aki végezte az egyetemet és igyekvő, értelmes, minden dícséretre érdemes diák volt, immár a maga lábán szeretne megélni. De erre képtelen. Az egzisztenciák területeit övező kerítések legkisebb részén bujna be, de nála erősebb és törtebb, szerencsésebb és cinikusabb doktorok lepik el a szenvedő és fizető emberiséget. Nincs más kiút, el kell hajítani az életet. Lent a hid alatt azonban, ahol még tőpreng egyet az élet gyalázatos hiábavalóságán, mentőangyal jelenik meg a betörő képében. Adreszt és tolvajkulesot ad, dr. Viski András besurran az egyetemi tanár rendelőjébe, ahol még tízpengős páciens is kap. Jön a tanár, minden kiderül, még az is, hogy a bűnös doktor néhány év előtt a professzor tanítványa volt. Nagy korholások, szégyenkezesek és kiengesztelő nagylelkűségek széles dialógusa következik és egy pszichológiaiag nehezen érthető, de színpadilag pompás és helyénvaló fordulat. A nagyírú tanár megbizta a még szinte gyakornokosorban levő doktort a helyettesítésével. A fordulatot a tanár felesége és leánya váratlan megjelenése idézte föl, a leánynak völgyéne van, akit nem szeret. Könnyű kitalálni, hogy a dráma hová iramodik és hol fut be.

Nem kell dus fantázia hozzá.

Az ember gyökere az agyában rejlik — mondja egy keleti közmondás. A színdarabok gyökere: a morálban. Ennek a színdarabnak nincs sem általános-emberi, sem embercsoport-morálja. Holott problémára etikai emelkedettségi műnek indul, ahogy Pesten mondják: ziccerrel. Amikor az öreg professzor arról beszélget, hogy diák korában egyszer az éhségtől elájult a szövettani órán és szenes szekérre kapzkodott a Lánc-hidon, hogy ne fizesse a hídpenzt, akkor ezen senki sem hatódik meg, mindenki szimpla hiuságnak veszi. Annak a kiegyensúlyozott, nyugodt korának a meggazdagodottjai és beérkezettjei mindig is szűköss, nyomoruságos indulásokkal henegegnek.

A professzor ur persze kihagyja, hogy neki nem kellett a Dunának mennie, mert akkoriban az orvosi érvényesülés kapui szélesen ki voltak tárva strébrek és elhivatottak számára. Az ő jósa, amivel megesk a szíve fiatal kollegáján, legalább is időszerte. Mivelhogy a szívek

A modern kézimunka

legértékesebb disze minden lakásnak!!!

A legújabb külföldi modellek szerint készített kézimunkák képek meglepő olcsó áron kaphatók

FISCH BOSKE
kézimunkaszalonjában
Cluj, Str. Barjitu (Malom u.)
16. szám.

is átértékelődnek. „Ujits belém őszinte, egyenes szívet” — könyörgi a zsoltár, illet azonban, Soltész professzor nem kíván magának. Mert ha korszerű szíve lenne, akkor valahogy ezt mondaná: Felno egy derék, okos és a mi élményeinket is az idegeiben hordozó nemzedék. sportolt inakkal és egészséges látókörrrel. De összeroppan és a meghasonlás baci-lusai lepik el az életét, nem tud fejlődni.

KÖZGAZDASÁG

Csehszlovákia és Jugoszlávia között megszűntek a gazdasági tárgyalások

Bucuresti-Bukarest, nov. 3. (Az Uj Kelet tud.) A kisantant államok gazdasági békéjére nem vet legelőnyösebben fényt az a háború, amely Csehszlovákia és Jugoszlávia között a vámkérdésben kitört. Különösen kínos most ez a gazdasági háború azért, mert hiszen ugyszólván közvetlenül a színajai találkozások után vagyunk és a kisantant népeinek lelkében még élénken élnek azok a szölamok, amelyek a színajai találkozásokon elhangzottak. Már Romániának is volt Csehszlovákiával gazdasági konfliktusa a színajai találkozás óta. Romániának mégis sikerült Csehszlovákiától kedvezményeket ki csikarnia, de emlékeztet, hogy az export megindulásának milyen keserű és hosszas előzményei voltak és mennyi koncessziót kellett Romániának tennie, hogy az exportengedélyeket Csehszlovákiától kicsikarhassa.

Most Csehszlovákia és Jugoszlávia között folytak a tárgyalások a gazdasági kapcsolat megteremtésére. Valószínű,

Négy nagy vállalat megkapta adóbjait az államtól. Bukarestből jelentik: A kincstári bónok piacán élénk feltűnést keltett, hogy hosszas huzavona után a kormány kibocsátotta négy vállalatnak kincstári bónjait. Az Azuga, az Izvora-ru, az Industria Lánej és a Scherg posztó gyárak megkapták bónjajukat. Az emisszió hatása alatt a bónok piaci árfolyama néhány ponttal visszaesett. Az eddigi szilárságot az okozta, hogy egyedül a kis-kapus—kudzsi-ri Fegyvergyár rendelkezett ilyen bónokkal. Ez a körülmény és a fegyvergyár közbelépése felemelte a bónok árait, melyeket öt-hat ponttal magasabb árfolyamon vettek.

Hatalmas leépítés egy temesvári gyár. üzemnél. Temesvárról jelentik: A temesvári Filt cipőgyár elhatározta, hogy a gyárüzemet leépíti. A leépítés oka az,

nem tud megélni az előző generációk kapzsisága és olcsó jósa miatt. Mondjunk le fölös javainkról és szervezzük át ezt a lomtárba való mindenséget, éljenek, éljenek, éljenek ők is, drága fiatalágunkban!

Ha a professzor ezt a morált vonta volna le a helyettese esetéből, akkor az „Ember a hid alatt” kibontakozhatott, főlmaszatosulhatott volna megváltónak. De így? Jampee lett belőle.

A darab nivósan és jól pergett. A szerző könnyed ötleteket, kicsi poézist is tüzdelt beleje, látszik, hogy ért színpadhoz. közönséghez. Kádár Imre rendezett bámulatos ambícióval. Betéve tudta a szöveget és így korrigálta a hibásan mondott dialógusokat. Egészen kicsi szerepeket neves színészekre osztott; parádés előadást produkált.

Toth Elek játszotta a professzort bizonyára teljesen a szerző elgondolása szerint. Kimagaslóan jó volt. A doktor szerepét Kovács Györgynek adták, akit a szerző, a rendező, a kartársak agyon instruáltak. Ha érzései és felfogása szerint hagyják játszani, akkor ugynevezett kabinet alakítást nyújtott volna. Hiszen ő maga is része annak a tüzes lánván járó fiatal nemzedéknek, amelyet ábrázolni akar. De így is megmutatta, hogy sok művészi szépséget várhatunk tőle. Kirívile a két Tompa, Benes, Kerekes, Forgács. Vas Piri vitték sikerre a darabot.

Szabó Imre

hogy Romániának adott engedmények ellenhatása volt az, hogy Csehszlovákia és Jugoszlávia között a tárgyalások alatt el hűdült a viszony. A jugoszlávok ott-hagyták a tárgyalásokat, melyek ebben a pillanatban szünetelnek.

A nézeteltérések a két ország delegátusa között az állatexport kérdéséből támadtak. A jugoszláv delegátusok tiltakoztak a cseh delegátusok előtt az ellen, hogy Csehszlovákia a jugoszláv áruk behozatala elé folytonosan akadályokat gördít.

Beavatottak szerint a két ország közötti ellentéteket nem lesz könnyű elsimítani. A cseh nagyipar az agrárkérdésben teljesen mellállott a mezőgazdaságnak, aminek az a következménye, hogy az érdekelletéteket nehéz lesz kiküszöbölni a két ország között. A közep európai gazdasági helyzetet ismét problématisusá teszi a cseh-jugoszláv ösztetüzés amely máris vámháborúra vezetett.

hogy a kontingentálási nehézségek megakadályozzák a gyártást és a gyár nem tudja munkásait foglalkoztatni. A gyár háromszáz munkásnak mondott fel egy szerre, ami leirhatatlan elkeseredést keltett a munkások körében.

A Caps megkezdte a vasuti személyzetnek a tüzfizszállítást. A Caps megkezdte a vasuti személyzet részére vállalt 7500 vagon tüzfizszállítását. Mjutan saját termelése nem nagy, a Caps 2500 vagon: a Lomástól, 2000 vagon: a váradi Diósy cégtől, 2000 vagon: egy marosvásárhelyi c-g szilárdi telepéről, azonkívül a Danubia fatermelő vállalatától vásárol. A piacot váratlanul érték a Caps bevásárlásai. Ennek tulajdonítják, hogy a kolozsvári piacon az utóbbi két nap némi tüzfizfahány, illetve drágulás volt

SZFAT AMENU

Héber nyelv tanulására alkalmas nyelvkönyv. Korlátolt mennyiségben kapható román és magyar fordítással is

az UJ KELET könyvosztályában

Ara 140 lej

Szállítjuk utánvétellel vagy az összeg és portóköltség (10 lej) előzetes bekülfésse mellett.

SPORT

Románia részvétele a világbajnoki döntőkben biztosítottak látszik

Cluj-Kolozsvár, november 3. Romániának Sváje ellen játszott világbajnoki selejtező mérkőzésén elért 2:2-ös eredményre igen furcsa helyzetet teremtett csoportjában. Ismeretes ugyanis, hogy Jugoszlávia ugyancsak ilyenarányú eldöntetlen eredményen játszott a svájciakkal, miáltal az a helyzet állt elő, hogy amennyiben a május 10-én Bukarestben eldöntésre kerülő Románia—Jugoszlávia mérkőzés is eldöntetlenül végződne, egyforma pontszám és egyenlő gólarány lévén, a selejtező mérkőzéseket újból kellene játszani. A három ország ugyanis abban állapodott meg, hogy egy-egy mérkőzést játszanak és a három közül a kettő jobb kerül be a világbajnoki döntőbe.

A kettős eldöntetlen eredmény komoly gondolkodóba ejtette az illetékes köröket. mert a hátralevő román-jugoszláv mérkőzés eldöntetlenje esetén az újrajátszás, rá nem volna már idő.

A FIFA végrehajtó bizottsága azonban salamoni döntéssel megoldotta a mindhárom ország sportköreit egyformán érintő kérdést. Tegnap Zürichben hozott határozatában kimondta ugyanis, hogy amennyiben a Románia—Jugoszlávia mérkőzés is eldöntetlenül végződne, mindhárom ország válogatottja bekerül a döntőbe.

A kérdés most már az, hogy Románia saját pályáján meg tudja állni helyét május 10-én a jugoszlávokkal szemben, ami az állandó fejlődésben levő válogatott formáját tekintve, biztosan remélhető.

A Haggibbor kivételével összes bajnoki mérkőzéseit lejátsza az idei szezonban a NAPOCA futballcsapata

Az újonnan alakult Napoca sportegyesület futballcsapata még az idei szezonban lejátsza összes alkerületi bajnoki mérkőzéseit.

Az egyesületekkel való megállapodás és az Alkerület hozzájárulásával az új futballgyűttes játékosait a következő:

November 8-án FC NAPOCA—Fellegrvár.

November 16-án FC NAPOCA—CFR.

„ 19-én FC NAPOCA—KAC.

„ 26-án FC NAPOCA—KMSC.

Az FC NAPOCA—Haggibbor mérkőzések a tavaszra marad.

Párizs, Club Francais—Délmagyarországi válogatott (?) 5:2.

Prága, Austria (Bécs)—Sparta 3:1 (1:1).

Sporthirek

Amerikai mérkőzések — amerikai számban. A bázseball világbajnoki címért kihívási mérkőzés volt ebben az évben Newyork és Washington csapatai között. A világbajnoki cím azé, amelyik hét mérkőzés közül többet nyer. A párviadalt Newyork nyerte. Ő már elérte a négy győzelmet, mikor Washington csak egy-nél tartott. Ez érdekes azonban nem ez, hanem az, hogy az öt mérkőzést összesen 264.076 fizető néző nézte végig, akik 679.365 dollár nélepidíjat fizettek. Ebből 101.904 dollárt kapott a szövetség, 73.198 dollárt mindegyik egyesület, 284.665 dollárt pedig felosztottak a két klub játékosai (körülbelül 50 ember) között, vagyis fejenként közel 100.000 lejt.

December 18-án kezdődnek a rivierai teniszversenyek. Párizsból jelentik: A rivierai teniszversenyek december 18-án kezdődnek Antinesben. A következő verseny karácsonykor Cannesben, január 29-én ugyanott, február 12-én játszóknak le Nizzában a délfraancia teniszbajnokságok küzdelmeit, február 18-án Beaulieu ben 25-én Montecarloban, március 7-én Mentoneban lesz rivierai verseny. A szezon április 18-án tartandó verseny zárja le Juan les Pinsben.

— Véres választási zavargások Spanyolországban. Madridból jelentik: Az észak-spanyolországi Santonában a választási kampány során zavargó csoportok megtámadták a karházaikat, tüzharc keletkezett, amelynek során egy rendőrtiszt viselő és egy polgári személy életüket vesztették s többen megsebesültek.

Ra
k

Berlin, nov
gyűjtésének
sához érkeze
tatott tanuk
es rabló is
idéztek a tá
való, hogy l
rálták a ham
A szerda
ajásgró tan
zet meg, ho
rodalmi gyű
son találkozt
bek között e
levető. Ha a
majd elbujt
mann beny
jelentését a
ruhás ember
Torgler tá
folytatott vo
Kunczak
Muhlhejdebe
békrol em
hogy a roba
kivül Torgle
ismerte, hoz
meri.
Torgler va
czakot soh
részt Muhl
s azokról ne
Most a H
mann ügye
ság, Leberm
lásért és lo
Tanu elm
nista párt v
végzett. 193
meg Torgle
bírást hely
— 1932

bermann —
mondotta, n
megbizatást
ügyért. Töb
gyujtanod,
selház épü
tam, hogy e
hogy ugy h
nem csinál
fonokat isé
Az elnök
eitelték. M
A tanu:
Tétreosó he
és ruháit.
holott ez c
Az elnök
A tanu:

Küldje
egy e
Utbaig
ügyébe
válás,
Önt e
bélyeg
Calea
GRAF

Fedj

mivel az
amellét a
ajánl
„FAV
Cluji ké

Rabló és tolvaj vonult fel tanuskodni a Reichstag-gyujtogatás monstre-perében

Izgalmas tárgyalások a Reichstag gyujtogatási perében

Berlin, november 3. A Reichstag felgyujtásának pere döntő és drámai fázisához érkezett. A Torgler ellen felvonultatott tanuk között most már egy tolvaj és rabló is szerepel, akit a fegyházból idéztek a tárgyalásra. Egészen nyilvánvaló, hogy különböző igéretekkel preparálták a hamis tanúzásra.

A szerdai tárgyaláson Zimmermann újságíró tanuvallomásában arról emlékeztet meg, hogy Torglerrel röviddel a bírósági gyűlés felgyujtása előtt villamoson találkozott a beszélgetésük során többek között ezeket mondta: „Nyomott a levegő. Ha a fény felvilan, ezek az urak majd elbujnak egérlukáikba”. Zimmermann benyomása szerint Torgler e kijelentését a közelben levő néhány egyenre is emberre értette.

Torgler tagadta, hogy ilyen társalgást folytatott volna a tanúval.

Kunczak bányász tanuvallomásában a Muhlheideben folytatott robbantási próbákról emlékezett meg és azt vallotta, hogy a robbantási próbákban Kasperen kívül Torgler is jelen volt. Kunczak beismerie, hogy Torgler csak látásból ismeri.

Torgler vádlott kijelentette, hogy Kunczakot sohasem ismerte, sohasem vett részt Muhlheideben robbantási próbákban és azokról nem is tud.

Most a Hamburgból származó Lebermann ügyemunkást hallgatja ki a bíróság. Lebermann 1932 februárjában rablásért és lopásért elítéltek.

Tanu elmondja, hogy azelőtt a kommunista párt tagja volt és kurírszolgálatot végzett. 1931 októberében ismerkedett meg Torglerrel, aki egy nagyobb megbízást helyeztet számára kilátásba.

1932 januárjában — vallotta Lebermann — Torgler hozzám jött és azt mondta, no most megkaphatod a nagy megbízást, ha fel is áldozod magad az ügyért. Több nyilvános épületet fel kell gyujtanod, közöttük a birodalmi képviselőház épületét. De akkor azt mondtam, hogy ezt meg kell gondolnom. Mint-hogy ugy határozom, hogy ezt a dolgot nem csinálom, Torgler összeszidott és pontokat ígért.

Az elnök: Önt rablásért és tolvajlásért elítélték. Miért?

A tanu: Mert egy embert becsuktam a telereső helyre és elvittem ezüstneműt és ruhát. Ezt rablásnak minősítették, holott ez csak egyszerű lopás.

Az elnök: És mit kapott?

A tanu: Huszonöt márkát. (Derűtség.)

Az elnök: Az ítéletre gondoltam.

A tanu: Tíz hónapot.

A szembesítésnél Torgler kijelentette, hogy ezt az embert soha életében nem látta. A rabló azonban felismerni véli.

Dimitrov vádlott: Tudni akarom, ez a tanu a vád tanúja?

Az elnök: Igenis. A börtönben kérte tanuként való beidézését.

Dimitrov: Kérem az ügyész, vajjon

kedvenc tanuja nem-e azért hazudozik itt, hogy könnyen szabadulhasson a börtönből? Es kérem, ki befolyásolta őt erre a gyalázatos vallomásra?

Az elnök ingerülten kikéri, hogy a vádlott ilyen hangon apostrofáljon egy tanút. Ezután elrendelte, hogy szerezzék be az adatokat, amelyek Torgler szerint megcáfolják a tolvaj és rabló Lebermann adatait. A tárgyalást kedre napolták el.

Megszűnt az arabok sztrájkja Palesztinában

Az arab Exekutív jobbnak látta feladni a további harcot

London, nov. 3. Tegnap, november 2-án a Balfour-deklaráció kiadásának 16-ik évfordulóján Palesztinában az arabok több helyen tüntetéseket kíséreltek meg, de a karhatalom mindenütt megakadályozta nagyobb tömegek összeverődését. Az északpalesztinai partvidék mentén angol bombavető repülőgépek alacsony repüléssel többiben szétriasztották a városok felé menetelő arab csoportokat.

London, nov. 3. Legújabb jelentés szerint a palesztinai arab exekutív elren-

delte a zavargások óta tartó általános tiltakozó sztrájk befejezését. Az exekutív arra a belátásra jutott, hogy a munka szünetelése csak árt a lakosságnak, viszont nem befolyásolja az angolokat terveiknek végrehajtásában. Így jobbnak látják feladni a további sztrájkot. Az arab exekutív határozatát nagyban előmozdította az a körülmény is, hogy ugy a vidéken, mint a városokban az arabok megunták a munkaszünetet és egyenként felvették a munkát.

A kolozsvári tábla felmentelle a „méh-gyilkossággal” vádolt felsőbudaki gazdát

Cluj-Kolozsvár, nov. 3. Ma került a kolozsvári tábla Zacharia tanácsa elé a méh-gyilkossággal vádolt Gheorge Grigore pöre. Morosan Sándor felsőbudaki lakos 1932-ben feljelentést tett szomszédja Gheorge Grigore ellen. Feljelentésében elmondja, hogy szomszédja megmérgezte, mintegy husz kas méhét.

Elsőfokon a besztzercei törvényszék tárgyalta az ügyet. A besztzercei törvényszéki tárgyaláson Gheorge Grigore azzal vezdekezett, hogy nem volt szándékában megölni szomszédja méheit. Elmondja, hogy a faluban elszaporodott vadméhek már régen pusztítani kezdték a méheit. A szomszédok ekkor azt tanácsolták neki, hogy mérgezze meg a vadméheket. Mikor Grigore látta, hogy a vadméhek veszedelmesen pusztítják a méheket, egy tál vízben arzént oldott fel és azt kitette

a háza elé. A mérlegnek valóban mutatkozott a hatása. Csakhogy: nem a vadméhek pusztultak el, hanem a szomszéd méhészet méhei átszálltak Grigore portájára és megitták az arzénes vizet.

Ezután a méheket hiába kereste Morosan, mert egy szálíg elhullottak az arzénes víztől. A károsult Morosan feljelentésében szándékos méh-gyilkossággal vádolta Gheorge Grigore-t. A besztzercei törvényszék felmentette a vád alól Grigore-t, mert beigazolták látta, hogy nem szándékosan ölte meg szomszédja méheit. A méhkárosult azonban nem nyugodott bele a felmentő ítéletbe, hanem fellebbezést nyújtott be a kolozsvári táblához. A tábla Zacharia tanácsa ma tárgyalta a méh-gyilkossági ügyet és helybenhagyta a besztzercei törvényszék ítéletét.

Meghalt Francu Amos, a mócok mozgalmának kolozsvári vezére

Mócokat akarnak felvonultatni a temetésére

Cluj-Kolozsvár, november 3. (Az Uj Kelet tud.) Pénteken hajnalban elhunyt Kolozsváron Francu Amos dr., a mócmozgalomnak országsszerte ismert vezére. Amos Francu Nagyszebenből került Kolozsvárra, ahol az Economul Bank igazgatója lett. Az impériumváltozás alatt Kolozsváron a román nemzeti tanács elnöke volt, majd vezetőszerphez jutott az erdélyi román politikában.

Az impériumváltozás után Manju és Amos Francu között súlyos konfliktus támadt, amelyből győztesként Manju került ki. Ekkor Amos Francu nemcsak a politikától vonult vissza, de az Economul Bankból is nyugdíjaztatta magát. Mig Manju Gyula aztán ellenzéki politikáit a demokráciáért küzdötte végig, addig Francu a szélsőjobboldali agitátorokhoz társult. Francu, aki a hunyadmegyei mócvidékről származik, az első volt a móc-ügy zászlóvivőjei között. Ő alapította meg a Frátia Crucei néven tudtul ismert egyesületet, melynek tagjai sorába a kolozsvári antiszemita és fasiszta tábor minden reprezentánsa zászlóvivőül jelentkezett. Francu Amos környezetéből tá-

madt fel a Tischler-kérdés, mely éveken keresztül izgatta a kedélyeket. Amos Francu volt az, aki ezt a mozgalmat a nyilvánosság előtt is állandóan szőnyegen tartotta. Bár teljesen visszavonult életet élt és egyetlen jövedelme a banktól élve, zeti nyugdíja volt, saját szervezetében nagy munkát fejtett ki s élete végéig minden megmozdulás kezdeményezője volt.

Az utolsó évek legnagyobb szenzációját termelte ki a Frátia Crucei: a Tischler gyilkosságát, amelyet Amos Francu egyik legbensőbb híve, Siancu Emil kapitány követett el, napokon keresztül az események középpontjába állította a Frátia Crucei, melynek éléről most leglegkezebb és a zsidókat legjobban gyűlölő vezére távozott.

Amos Francu temetése vasárnap lesz Kolozsváron. Erre az alkalomra a Frátia Crucei vezérkara nagy móctömeget akar felvonultatni. A vasárnapi királylátogatás miatt valószínűleg el fog maradni ez a demonstráció, amelyet hívei akarnak rendezni annyi emlékezetes mőcfelvonulás főrendezőjének.

A német torztűkőr

Berlin, november 3. Von Dirksen moszkvai német követ Moszkvában előterjesztette visszahívó levelét. — A amerikai német napot december 6-án tartják. A nagygyűlés és a newyorki Madison Square Gardenben lesz. Megtartását ebben az évben nem akarták engedélyezni a nemzeti szocializmusnak az amerikai németek körében észlelt erős térhódítása miatt, de hosszas tárgyalások után sikerült mégis kijelölni az engedélyt. — Panther angol újságíró szabadlábba került. Közölték vele, hogy 48 órán belül el kell hagynia a német birodalom területét, Londonban ezzel kapcsolatban hivatalos vizsgálat készül annak megállapítására, milyen körülmények között következett be napokkal ezelőtt Münchenben Panther angol újságíró, a Daily Telegraph munkatársának letartóztatása. — Tegnap elhagyta Németországot Schrödinger professzor, a legnevesebb fizikus, aki nek hullámelmélete és tana az egész fizikus-világot meghódította. Schrödinger tisztá árja leszámazásu, politikával egyáltalában nem foglalkozott, csak tudományának élt. A Németországban uralkodó általános viszonyok olyan tudósok üldözése, akikhez barátai kapcsolatok fűzték, vagy akiket nagyrabcsúlt, annyira elkevelentették Schrödingert, hogy elhagyta Németországot és átköltözött Angliába, ahol rögtön felajánlották neki a camb. ridgej egyetem elméleti fizikai tanszékét.

Uj életkedvet kap, ha szabad idejét jó könyvek olvasásával tölti el. Rendelje meg öt könyvből álló szépirodalmi sorozatunkat, melynek ára csak 88 lej, és magában foglalja: Karinthy Frigyes: Gyilkosok. Schnitzler: Beata asszony meg a fia, Pierre Loti: Izlandi halászk. Kaffka Margit: Csendes válságok és Daudet: Jack c. világhírű művét. Szállítja az Uj Kelet könyvosztálya az összeg és portóköltség előzetes beküldése mellett.

Mit olvassunk?

Bromfield: Huszonnégy óra Kötve Lei 60	
M. Prévost: Akit az asszonyok szeretnek. kötve	L 60
Mazo de la Roche: Jalna lakói, kötve	L 60
E. Renée: Hajnali hedegűző, kötve	L 60
Úrsula Parrott: Ekfeleség, kötve	L 60
Úrsula Parrott: Szabad a csók, köt. L 60	
Móricz Zsigmond: Forr a bor, kötve	L 60
Móricz Zsigmond: Rokonok, kötve	L 60
Vicki Baum: Helén doktorkisasszony kötve	L 60
Vicki Baum: Baleset. kötve	L 60
Werfel: Nápolyi testvérek, kötve	L 60
Földi M.: Isten országá felé, kötve	L 60
Szintnyai Z.: Nincs feltámadás, kötve	L 60
Mauvois: Asszonyok útja, kötve	L 60
Arnau: Halálra ítélem. kötve	L 60
Undset: Pogány szerelem, kötve	L 60
Szomorj Dezső: Gyuri, kötve	L 60
Bródy Lili: A Manei, kötve	L 60
Bródy Lili: Felesége tartja el, kötve	L 60
Martin Maurice: Szerelem, örök titok, kötve	L 60
Jacques Deval: A préda, kötve	L 60
Földi M.: A meztelen ember, kötve	L 60
Zilahy Lajos: A lélek kialszik, köt. L 60	
Childers: A rejtélyes könny, füzve	L 28
Biggers: A sárga detektív, füzve	L 28
Molnár Ferenc: A zenélő angyal, köt. L 90	
Molnár Ferenc: Csoda a hegyek közt, füzve	L 60
Zilahy Lajos: Halálos tavasz, kötve	L 57
Zilahy Lajos: A szőkevény, kötve	L 78
Zilahy Lajos: Két fogoly, kötve	L 90
Papini: Krisztus története, kötve	L 90
Kuncz: A fekete kolostor. Propagandakiadás, kötve	L 90
Sinclair Lewis: Egy modern asszony szive, kötve 2. kiadás	L 144
Babits: A golyakalifa, kötve	L 57
Hegedűs L. Széchenyi I. regénye és éjszakája, kötve	L 132

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség beküldése mellett (psotabélyegben is) vagy utánvétellel.

vétele
öntökben
látszik

3. Románia.
gábjainokise.
ős eredménye
gett csoportjá.
gy Jugoszlávia
öntetlen ered.
akkal, miáltal
y amennyiben
eldöntésre ke-
mértkőzés is
gyforma pont.
lévén, a selej-
ellene játszani.
oban állapotot
zést játszanak
obb kerül be a

edmény komoly
etékes körökben.
Jugoszláv mér-
az újrajátszás.

tsága azonban
dotta a mind-
egyformán ér.
Birichben hozott
nyuganis, hogy
ja—Jugoszlávia
végződné, mind-
bekerül a dön-

hogy Románia
ze állni helyét
okkal szemben.
en levő váloga-
ziosan remél.

vevel összes
játssza az idej
futballcsapata

apoca sportegye-
az idej szezon-
területi bajnoki

ló megállapodás
tulásával az új
le a következő:
APOCA—Felleg-

APOCA—CFR.
APOCA—KAC.
APOCA—KMSC.
gribbor mérkő-

—Délmagyarorszá

es)—Sparta 3:1

ek

amerikaj szá.
gábjainoki címert
ebben az évben
csapatjai közötti
amelyik hét mér-
A párviadalt
elérte a négy

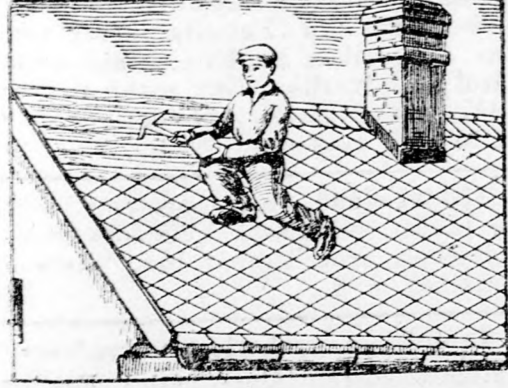
ington csak egy-
azonban nem ez.
érközést összesen
te végig, akik
át fizettek. Ebből
szővevény, 73.198
ület, 284.665 dol-

két klub játéko-
er) között, vagyis
lejt.
lódnek a rivierai
sból jelentik: A
ok december 18-án
A következő ver-

annesben, január
ar 12-én játsszák
cia tenniszbajnok-
ár 18-án Beaulieu
an, március 7-én
ai verseny. A sze-
ndó verseny zárja

Küldje születési dátumát, kap egy egész életre szóló jóslást. Utbaigazítást minden bonyolult ügyében: szerelem, per, házasság, válás, üzlet és bármi más, ami Önt érdekli. Mellékeljen 23 lej bélyegét postaköltségre. Cluj, Calea Regele Ferdinand 121. GRAFOLOGUS.

Fedjük palával

Amivel az árak lényegesen csökkentek és emellett a legkiválóbb fedőanyag. Ár ajánlattal díjmentesen szolgál:

„FAVORIT” palagyár
Osorhei, jud. Bihar
Cluji képviselő: Szenes Károly Cluj, Str. Tunarilor 2.

avargások Spanyol
jelentik: Az észak-
ában a választási
ró csoportok meg-
at. Tűzhare kelet-
n egy rendőrtiszt-
személy életüket
egsebesültek.

LIGETI SÁNDOR: A BÜVÖS ERSZÉNY

REGÉNY
22-ik közlemény

Ha más út volna Ralin helyében, mosolyogva hallgatta volna a tizmárkásokkal felgyújtott lelkesedésáradatot. Ó azon ban olyan feszült figyelemmel adózott a két fantasztának, hogy mozgásba jöttek agyának kerekai, valósággal felzúgult a lehetőségeken s mikor bucsuzásra fogta a dolgot, ott tartott, hogy azt mondta magában:

— Miért ne próbáljuk meg? Veszíthetnek rajta valamit? Semmit, S legalább vége lesz a krajcáros költelezésnek.

A két új barát azt kérdezte tőle, mikor lehet ismét szerencsésük hozzá, hogy a kölesönt visszafizethessék. Mert ezt az első pénzből, melyre szert tesznek, természetesen köteleességüknek tartják. Ralin jóindulatúan legyintett kezével, olyanformán jelentve, hogy szó se legyen erről. De nagyon szívesen találkozik velük mennél előbb. Talán, ha idejük engedi, keressék fel őt holnap lakásán, örülne, ha meglátogatnák. Megadta a címét s el-távozott. A két játékos, hogy tizmárkásukat felváltás, újabb kavát hozatott s megbeszéléshez kezdett, hogy valamiféle közös haditervet eszeljen ki.

Weiszlitz volt kettejük közt a kétkedő. — Nem gondolja, hogy ugrat bennünket ez a fiatal ember? — Nekem úgy tetszik, orosz bolsevik lehet. Nem szeretnék kémkedési vagy politikai botrányba keveredni. Kiutasíthatnak.

Hagének minden mindegy volt. — Mit veszíthet? Ha ez a rongyos tizmárka felpénz volt, legfeljebb az ördög lesz, csak pénzes legyen ez az ördög. Aztán meglátjuk, mit is kíván tőlünk. Egy bizonyos. Ha pénzt ad, elfogadom. Tenni, erre azután is ráérek. De ha olyan naiv fiú, amilyennek látszik, eszálhatunk vele valamit. Minden attól függ, mi van a bizonyos örökséggel.

Weiszlitz a szakállát simogatta. — Alljunk eléje valamilyen propezióval. Tudok opcióit szerezni grunewaldi telkekre. Lássuk, hol áll meg, ha számokat mondok neki. Husz., harminc, ötven, százezer márkánál?

S tervelték a lehetőségeket. Az utolsó vendégekké távoztak.

Ralin másnap otthonában várta őket. A fehérkőenyves Jagowné szolgált fel fekete kávéval, aztán vastag fekete Brazilszivarokra gyújtottak s a gomolygó, édesizű füst meghitt és bizalmas társakká avatta a beszélgetőket.

Weiszlitz előadta opcióis tervét. Számolni akart, hogy bemutassa, mennyit kereshetnének a parcellázott és beépített telkek újra eladásával, de Ralin fölényesen elutasító közmozdulattal jelezte, hogy a dolog nem érdekli s erre Weiszlitz abba is hagyta a részletezést.

Ralin kezdett el beszélni.

— Hallgassák meg az urak, mire gondolok én. Azért hívtam önöket ide, mert amiket mint felvetett ötleteket hallottam tegnap este, részben magamat is foglalkoztattak bizonyos ideig. És módomban van, hogy egy külföldi konzorciumtól, mely rendelkezéseimre áll, legalább is így ígérték, tőmegaruk forgalombahozatalára megfelelő tőkét kapjak. Arról van tehát szó, ki tudnám-e dolgozni önökkel ennek a vállalkozásnak a tervét úgy, hogy ez a vállalkozás a kezdet nehézségei után, amire ismétlem, lesz fedezet, meg is álljon a maga lábán. Megelégednék egyelőre azzal is, hogy haszon nélkül dolgozzunk, amíg kellő forgalomra teszünk szert. Sőt, mert konkurenciával is számolni kell, bizonyos ideig áron alul, tehát egyenesen veszteségre árulnánk.

Hagen a fejét rázta. — Megbocsát, Ralin professzor, ezt az elgondolást hibásnak tartom. Az ilyen dolgot csak oly vállalat kockáztathatja meg, melynek egyrészt van veszíteni valója, másrészt, amely eladási monopóliumra törekszik, hogy azután a versenyt legyőzve, szabadon diktálhassa az árakat. Ralin azonban társai elképülésére természetesen nyugalommal fogadta ezt a megjegyzést.

— Teljesen igaz van. Mindkét feltevése helyt áll. En is így gondolom. Lesz erőnk, hogy a veszteségeket fedezzük, és, igenis, monopóliumra törekszünk. Ne is

legyenek kétségei affelől, Hagen ur. S most jönne az, ami különösen Weiszlitz urat érdekli. Eppen, mert erőnek kell lennünk, s mert csak önmagunkra számíthatunk, igyekeznünk kell, hogy vállalatunk szervezését minden tekintetben kiépítsük. Ezért független munkatársakra van szükségem, vagy helyesebben, olyan munkatársakra, akik csak tőlem függenek. S ezt úgy vélem elrendőnek, hogy, akik velem dolgoznak, igényelhetik is, hogy ellássam őket mindennel s ne szoruljanak semmiben másra. Tisztában vagyok azzal, hogy meglehetősen nagyszámú munkatársra, vagy másképpen, alkalmazatra s munkásra lesz szükségünk ebben a vállalatban s már kezdetben azt akarom, hogy aki hozzánk jön, arról minden tekintetben mi gondoskodjunk. Tehát ne csak a saját árunkkal lássuk el őket, hanem lakástól, fűtéstől, világítástól kezdve a szórakozásig, a gyermekeik neveléséig mi adjunk nekik mindent. Nem is új dolog ez. Az urak is ismernek bizonyosan elég sok nagy iparvállalatot, mely ilyen főkevényekkel akarja, hogy munkásait lekösse magának. Nem látom be, miért ne lehetne ezt egy kereskedelmi vállalkozásnak is megtennie. Ha tehát Weiszlitz urnak lesz kedve hozzá, szerezhet miattam akár Grunewaldban is opciókat, de nem spekuláció és eladás céljára, hanem, hogy szükség szerint a magunk embereinek építsünk ezekre a telkekre.

Hagen és Weiszlitz összenéztek. Itt nem babra megy a játék. Ez nem ötvézezer márkás üzlet. S Ralin annyira komolyan és határozottan beszélt, hogy megdöbbenette őket.

Hagen szólalt meg. — Professzor ur, ez egészen amerikai ötlet. Pompás elgondolás. De ide aztán milliók kellene.

Weiszlitz még mindig hihetetlennek találta a tervet. Neki még semmi sem sikerült az életben.

— Milliók, nem is kifejezés. Rothschild pénze kell ide. Mondja, maga is aból a családból való?

Ralin elmosolyodott. — Hát nem éppen. De azért összekerülhetek még velük. Hiszen nőtlen vagyok.

Hagen felugrott s idegesen járt fel-alá a szobában. — Realizálni kell a dolgot — gondolta. Ralinhoz fordult.

— Hogyan és mikor gondolja, hogy neki foghat ennek a vállalkozásnak?

— Már el is kezdtem. Mert ha velem maradnak s megállapodunk ebben, akkor kár halogatnunk az időt.

Weiszlitzben még mindig maradt két-kedés.

— S ha az a bizonyos konzorcium nem járul hozzá a vállalkozáshoz?

— Az az én dolgom, bizza csak rám, Weiszlitz ur — felelte Ralin — ott nekem is van valamelyes szavam.

Hagen alig palástolhatta türelmetlenségét.

— Ezek szerint miben állapodhatunk meg, professzor ur?

S izgatottságában a szőnyegre verte le szivarja hamuját.

— Nos, abban, hogy máától kezdve nekem dolgozunk. Ön, Hagen ur, mennél előbb megajándékoz egy olyan részletesen kidolgozott tervvel, mely szerint egyelőre csak egy központi áruházban kezdenék meg a munkát. Tegyen tehát arra nézve javaslatot, mit tartana fontosnak, hogy árujunk, honnan szerzi be ezeket a cikkeket, kivél milyen megállapodást kötne, hogy az áruellátás fennakadást ne szenvedjen, mert a közönség ostrom alá veszt bennünket s egy pereig sem akarom, hogy üres bolttal álljunk. Megoldandó azután a személyzet kérdése különösen az egyes fontosabb helyek betöltésére nézve, mert egyedül az előkészítés túl fásaszto munkáját úgy sem végezheti. Keressen tehát megfelelő munkatársakat maga mellé. Erre is felhatalmazást adok, természetesen mindenképpen szeretnék látni és megismerni, akit felvesszünk. Ön pedig, Weiszlitz ur, még a munkálakások előtt szerezzen bent a városban megfelelő telket részünkre. S tervezhet rá olyan modern épületet, amilyent csak akar. Nincs egyéb kikötésem, minthogy világos levegős áruháznak való legyen. Azért nekifoghat annak is, hogy az alkalmazottak lakásügyét oldja meg. Lesznek még egyéb természetű feltételeim és kikötéseim is, de a fődologgal, azt hiszem, tisztában vannak. Csak még egyet, Gyors és jó munkát kívánok, November elsejére készen kell, hogy legyen minden. El kell intéznünk még bizonyos jogi formalitásokat is, úgy az önök személyére, mint a vállalkozásra nézve, erre azonban éppen elég kitűnő ügyvédet kapok Berlinben, hogy sem aggályok lehetnének. Anyagiakban természetesen máától kezdve rendelkezésükre állok. Lehetetlennek is tartanám, hogy éppen vezető munkatársaim bármiben is segítséget szenvedjenek.

Pénzzel jól ellátva, hálás és meleg köszönettel búcsúztak Ralintól vendégei. Mind a kettő esupa tüzből égett, ahogy a nagy vállalkozás körvonalai s a rájuk váró szerep lehetőségei kibontakoztak előttük. Az uccán még rövid ideig együtt haladtak, megbeszéltek, hogy este a szokott helyen találkoznak, s mindegyik ment utjára.

(Folytatjuk.)

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A Magyar Színház közleményei:

Hatalmas siker az Ember a hid alatt premierjén. Minden reményt felülmúló és minden előzetes jóslatot túlszárnyaló a világvárosi színházak premierjeit is megszégyenítő hatalmas siker jegyében zajlott le tegnap este a magyar színházban Indig Ottó kiténő színijátékának az Ember a hid alatt-nak a premierje. Szűn ni nem akaró tapsviharak közepette szólitotta számtalanszor a lelkes közönség a függöny elé a szerzőt, rendezőt és a szereplőket egyaránt. Olyan hangulat uralkodott a nézőtérben, amilyenre a Torokkői menyasszony premierje óta nem volt példa. A közönség főkéletesen meg volt elégedve, a színház is. Minden frázis fölösleges. Az Ember a hid alatt az ideai szízn kasszadarabja lesz.

Szombaton délután 4 óraor Két árva mérsékelt helyárrakkal. Szombaton délután népies előadás keretében a színház újra kiténő a Két árva című gyönyörű zenés életképet mérsékelt helyárrakkal, hogy azoknak, akik a szerdai előadásban a kegyeleti ünnepre való tekintettel nem jelenhettek meg, alkalmuk legyen megnézni ezt a szívbemarkolóan reális szindarabot.

Vasárnap délelőtti matiné helyárrakkal (17 és 10 lej) Timosa a cár katonája. Ezen olesó matiné helyárrakkal most először fog színezkerülni a Timosa, amely

egy a tavalyi szezonban, mint az ideai szezon legutóbbi előadásán is óriási sikert aratott.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szombat délután 4 óraor: Két árva. (Mérsékelt helyárrakkal.) Este 9 óraor: Ember a hid alatt. (Másodsor.)

Vasárnap délelőtti 11 óraor: Timosa, a cár katonája. (17 és 10 lejes matiné helyárrakkal.) Délután 4 óraor: Ember a hid alatt. Este fél 9 óraor: Ember a hid alatt.

Hétfő este fél kilenkor: Ember a hid alatt.

ROMÁN OPERA MŰSORA:

Vasárnap: Varázsfuvola. (Ünnepi előadás a román catedrális felszentelése alkalmából.)

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Szombat 3, 5, 7 és 9 óraor:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 óraor:
Extázis. Főszerepben: Hady Kiesler (Miss Csehszlovákia), a filmet rendezte Machaty, az Erotikon szerzője, Csakis felnőttek számára!

ROYAL-MOZGÓ MŰSORA

Ma, szombaton 3, 5, és 9 óraor:

Ujra divat a szerelem. Zenés vígjáték sláger. Fősz.: Renata Müller, Georg Alexander, Otto Wallburg.
Jön: Fekete huszár. Conrad Veidt, Maedy Christian.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Szombat 3, 5, 7 és 9 óraor:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 óraor:
Scherlock Holmes utolsó kalandja. Rendkívül izgalmas detektív történet, főszerepben: Clive Brook.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri kölcsönél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirtetés 20 lej. Alkalmaköröknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Alkalmi butorvásár. Raktárkészleteket minden elfogadható árrban kiárussjuk. Nagy választék modern, művészeti komplett lakásberendezésekben, kombinációkban. Modern díofahálósobák 8000 lejért szerzethetők be a Transilvania rakatában Str. Memorandului 1, az emeleten.

Csipekvarrás, függöny, ágyterítő, párnák montirozása, kelengyék készítése Wesselényi M. uca 3. Weissmann R.

Társat keresek benősülésre 30-40 év közötti, intelligens, jó kereskedőt fűszer és vasszakmából 120-150 ezer lej tőkével. Jelíge: „Kisváros“.

Két szoha rendelőnek, irodának zajtalan üzemenk vagy garzónak kiadó Memorandului 6.

Fogorvos, Bécsben specializált, nőtlen, bukaresti (esetleg nagyobb vidéki városban) társulásra keres a fogászat minden ágában perfect, anyagiakkal rendelkező fogtechnikust (fogtechnikust). Részletes ajánlatokat Librerie Tükör Tárgumures továbbít.

Jókarban levő márkás gyerek koszi eladó értekezni Mózesnél. Széchenyi tér 6 szám II. emelet.

30 óra alatt megtanítom tökéletesen gyorsítani magyar-német-románul. Kishirtelbank, telefon 5-44.

Piyamát, inget méret után legoleseőbben „Woja“ fehérnemű üzemenk kapbar Reg. Ferd. 65.

Csillárt és modern esőbutort készit Grünwald Jacob fémpipari üzeme. Cluj C. Decebal 23. (v. Rudolf u.)

Válogatott gesztenyét, szilvát, diót, maggyorót, gombát szállit megfelelő előégg ellenében utánvéttel legutányosabbat. Roóz, Táuti de sus, Baiamare.

Segédkönyvelői vagy hasonló alkalmazást keres volt fatiszviselő szerény igényekkel. „Jó munkaerő“ jelíge a bádóhivatal továbbít.

Lakótársnót keres magányos urim. Str. Baritiu (Malom u.) 16/a, 2. ajtó.

Munkavezetőnek ajánlkozok perfect fűző női és férfi varrónó, esetleg a szakma bevezetésére. „Önálló“ jelíge a kiadóba.

Perfect német, francia, angol, román, diplomával rendelkező urileány, angol és német levelezésben is jártas, középiskolai oktatásban nagy gyakorlattal rendelkezik, elhelyezkedést uricsaládnál. Levelezket „Vidékre is megyek“ jelíge a kiadóba kérek.

A legízletesebb és legváltozatosabb vegetárius koszt a Schwartz Ignácne vezetése alatt álló „Familia“ kóser vegetárius étteremben kapható. Unió uca 14. hátul az udvarban. Egy menü (leves, főzelék, tészta) 25 lej. Abonoma ebédvacsora 900 lej, csak ebéd 600 lej.

Tiszviselőnő, vagy egyetemi hallgatónő lakást, ellátással, fürdőhasználattal mérsékelt áron kaphat özv. Jamborná Erzsébet u. 8.

Tanításban gyakorlott negyedéves joghallgató korrepetálást vállal. Esetleg lakás vagy koszt ellenében is. Megkeresését „Padegógus“ jelíge kér.

Gépirást, román-magyar fordítást előcsön vállal joghallgató. „Perfect román“.

Keresek megvételre 100-150,000 lej névörtékű Hermansstädter Sparkassa betétkönyvet. Ajánlatok: Weinberggasse Cluj, Str. Decebal 76. címre kéremek.

HI

— Korlátozzák földiek ingatlanait: Törvényjavaslaton hivatalos csehszlovákiai minit kereskedelm.

— Bécsben le szociáldemokratától propagandát letartóztatást köztől eljárt is. Bjrói eljárások ellen.

— Egy spany Antifascist c m róból jelentik: bói az Antifascist óra kész lap telten tettesek.

— Egy és fé vényszék a fé A törvényszék gyalta a férjgy Zsuzsanna bün megsebesítette hály cigányt. E mig végre a m talra került so évig élt együt alatt állandó Máté a hábor miatt munkát tartotta el és zárlta. Legutó aki elkeseredés ben levő kést. Máté a szurást szünet meghalt. A sz hogy Ötvös Zs Suttogásait ahol gyilkoss indítottak az bünösnek mon gyilkosság elk és felévi foghá gainak három. Az ítélet ellen íentett be a tá

— Decembe kolozsvári Zsi minden évben szombati ren alkalmom a kórház javára Egyesület nag kájára tám htközségeket adására és b sem egyetlen A szegény bet A kórházi sz Chanukka sz zonnayal meg

— Kie var cimen Klein nek borítólag könyv tender ról rohan pa maga azonban ben, ugyneve nyezetében. A hogy antisze benne. Ma ez tozik, ma ma fadik semmi hágy családi mondjanak. világ megvo lógiai és tud a zsidó emb ilyen szavak den fajnak. a világban, a hatatlan spe megkülönböz nek az a ma át nem léph nek az égig. ni a majom vó fejlődés dig“. A szer nemesak a tud briliroz tenelemenk jőszándéka, hangzik: „A a zsidó nép hogy a zsid fájának, rá jöth szerkes mazottia volt“. Keve hasznára vá az Orient. n zott ki.

HIREK

— Korlátozzák Csehszlovákiában a külföldiek ingatlanszerzését, Prágából jelentik: Törvényjavaslat készül, amely korlátozni hivatott a külföldi alattvalók csehszlovákiai ingatlanszerzését, valamint kereskedelmi és ipari koncesszióit.

— Bécsben letartóztattak harmadik szociáldemokratát, Bécsből jelentik: Tiltott propaganda miatt 34 szociáldemokratát letartóztattak. Az őrizetbe vettek között van több bécsi városi tisztviselő is. Bírói eljárás indul meg a letartóztatottak ellen.

— Egy spanyol nyomdából ellopták az Antifascist című lap példányait, Barcelonából jelentik: Egy újságüzem nyomdájából az Antifascist német nyelvű, expedíciósra kész lap több ezer példányát ismeretlen tettesek ellopták.

— Egy és fél évi fogházra ítélte a törvényszék a férjgyilkos cigányasszonyt. A törvényszék második szekciójára tárgyalta a férjgyilkossággal vádolt Ötvös Zsuzsanna bűnügyét, aki az 1929. évben megsebesítette vadházastársát, Maté Mihály cigányt. Három éve húzódik a per, míg végre a mai tárgyaláson ítélethez, talpra került sor. Ötvös Zsuzsanna három évig élt együtt Maté Mihállyal. Ez idő alatt állandó volt közöttük a veszekedés. Maté a háboruban szerzett rokkantsága miatt munkaképtelen volt. Az asszony tartotta el és mégis állandóan brutálizálta. Legutóbb is elverte az asszonyt, aki elkeseredésében felkapta a keze ügyében levő kést és vadházastársába szurta. Maté a szurás következtében súlyos sérülést szenvedett, úgyhogy nem sokára meghalt. A szomszédok suttogni kezdték, hogy Ötvös Zsuzsanna megölte a férjét. Suttogásaik eljutottak az ügyészségig, ahol gyilkosság bűntette miatt eljárást indítottak az asszony ellen. A bíróság bűnösnek mondotta ki Ötvös Zsuzsannát gyilkosság elkövetése miatt és ezért egy és fél évi fogházra, valamint politikai jogainak három évi felfüggesztésére ítélte. Az ítélet ellen a vádlott fellebbezést jeleztett be a táblához.

— December 17. kórházi szombat. A kolozsvári Zsidókórház Egyesület, mint minden évben, ugye évében is kórházi szombatot rendez egész Erdélyben, mely alkalommal a Tóra előtti felajánlások a kórház javára fognak esni. A Kórház Egyesület nagyszabású emberbaráti munkájára támaszkodva fel fogja kérni a hitközségeket, imaházakat a szombat megadására és bizonyára nem lesz ezidén sem egyetlen olyan zsidó testület, mely a szegény betegek kérése elől elzárkózna. A kórházi szombat, mely december 17-én, Chanukka szombatján lesz, minden bizonnyal meghozza ezuttal is eredményét.

— Kétfelhő, hová tartozom? Ezen a címen Klein Jeromos regényt írt, amelynek horitólapija világosan mutatja a könyv tendenciáját. Egy ifjú a földtől rohan palesztinai táj felé. A regény maga azonban itt játszódnak a mi időkben, ugynevezett zsidó uricsaládok környezetében. A mesét az akarja élelteni, hogy antiszemita németek is szerepelnek benne. Ma ez már a mesék világába tartozik, ma már német és zsidó polgárcsaládik semmikepp sem érintkeznek úgy, hogy családi alkalmakkor felköszöntőket mondjanak. De amikor még ez a „boldog” világ megvolt, akkor sem vágtak ki teológiai és tudományos pohárköszöntőket és a zsidó ember aligha védelmezte meg ilyen szavakkal faji álláspontját: „Mind a fajnak, akár a növény, vagy az állatvilágban, a csirájában meg van az a lát-hatatlan specialitás, amely más fajtól megkülönbözteti és meg van a fejlődésnek az a maximuma, amelynek határát át nem lépheti. Amint a fák nem nőhetnek az égig, úgy nem fog sohasem fejlődni a majom emberré, mert csirájában lévő fejlődésképesége nem terjed ki addig”. A szerző meg akarja mutatni, hogy nemcsak a természettudományok terén tud brillírozni, hanem járatos a zsidó történelemben is. Mindenestre megvan a jószándéka, de amiket megállapít, az így hangzik: „A Rambam” nagy tekintélyt a zsidó nép előtt annak is köszönhetette, hogy a zsidóság egyik legnagyobb törzsfájának, rabbi Jehuda Hanási, a Misna-jóth szerkesztőjének, aki egyes leszármazottja Dávid királynak, sarjadéka volt”. Kevesebb „tudomány” bizonyára hasznára vált volna a könyvnek, amely az Orient nyomda tetszetős formában hozott ki.

Ingyen marad meg Carmen

cipője,
NIMBERGER cipőáruházában szerzi be.
CLUJ, Piata Unirei 29. (Hotel Central) Telefon 13.

— Kéthónapi elzárásra ítelt a törvényszék egy gázoló sofört. A kolozsvári törvényszék ma tárgyalta Neuhaus Emil kolozsvári soför bűnügyét, aki 1931-ben autójával a Newyork előtt elgázolta Dunki Ferenc kolozsvári lakost, aki a gázolás következtében súlyos sérüléseket szenvedett. A törvényszék a gázoló sofört 2 hónapi elzárásra és politikai jogainak három évi felfüggesztésére ítélte. Neuhaus az ítélet ellen a táblához fellebbezett.

— Kedden, november 7-ikén tartják meg a zsidó egyetem hallgatók ismerkedési estélyüket a City kávéházban. Te. kintve, hogy külön meghívók nem bocsáj-tanak ki, ezután kérjük az összes zsidó diákok, valamint az érdeklődők szíves megjelenését.

— A szeszmonopóltörvény (I. r. II. c. III. fej.) végrehajtási utasítása a gyümölcsből és gyümölcsmelléktermékekből való pálinkafőzésre vonatkozólag (f. év okt. 31. Mon. Of.) magyar fordításban kapható dr. Mandel Fordító Irodában Cluj Memorandum 24. Ára 50. vidékre 60 lej.

Ma, szombaton a Royal mozgóban:
„Ujra divat a szerelem”
A divat és szerelem filmje.
Renata Müller, Georg Alexander.

— Chaplint is elhurcozták a gangsterok. Newyorkból jelentik: Csak most derült ki, hogy augusztusban a gangsterok elhurcozták és egy éjszakán át fogva tartották Charlie Chaplint, a híres filmkomikust. Los Angelesben szerdán letartóztattak egy banditát, aki kihallgatása kor elmondotta, hogy augusztusban ő is együtt dolgozott azzal a bandaszervezettel, amely a világhírű filmszínészt elhurcolta és csak akkor bocsátotta szabaddon, amikor Chaplin huszezer dollár váltságdíjat lefizetett.

— Uj szinpadíró Erdélyben. Dicső-szentmártoni tudósítónk jelenti: Dicső-szentmártonban két hét óta játszik a Sar-kadi-Walter színtársulat. A színtársulat néhány nappal ezelőtt egy dicsőszentmártoni újságíró, névszerint Kertész Ákos két egyfelvonásos darabját mutatta be zsúfolt ház és osztalán tetszés mellett. Az egyik egyfelvonásos az „Aki ur, az ur” címet viseli, míg a másiknak „Az ügyvéd ur felesége” a címe. Mindkét egyfelvonásos finom szatírával, pompás szinpadí dialektikával van megírva s szerző-jének feltétlen írói és szinpadírói kvalitásait bizonyítja. A kis színtársulat igazgatójának kétségtelen érdeme, hogy a tehetséges író szöhoz juttatta. Számos Kertész Ákoshoz hasonló tehetséges író él a vidéken, akik a moštoha körülmények között nem juthatnak szóhoz és így előbb-utóbb igazságtalanul elkallódnak. Kertész Ákos egyébként most egy háromfelvonásos színművön dolgozik, amelyet csakis nagy szinpadon és megfelelő személyzetrel lehet előadni. Tekintettel a tehetséges szerző két egyfelvonásának nagy sikerére, helyesnek találnók, ha Kertész Ákos háromfelvonásos szinpadí műve a kolozsvári szinpadon kerülne bemutatásra.

— A kolozsvári Zsidó Nőegylet teadél-utánja. Vasárnap délután 4 órakor rendezi meg a kolozsvári Zsidó Nőegylet első szezonnyitó teadélutánját, mely alkalomra a Nőegylet ezton hívja meg Kolozsvár zsidóságát. A Nőegylet teadélutánjai min-dig a legstílerültebbek voltak és így azon-kívül, hogy a bevétel egy szociális intéz-mény javára szolgál, a legkellemesebb szórakozást fogja nyújtani azoknak, akik a Palacuban jelen lesznek vasárnap dé-lután. A teadélután teljes bevétel a Nő-egylet égisze alatt működő Napközi Ot-tthon céljaira lesz fordítva. A Napközi Otthonban több mint 130 zsidó árvagyermek részesül a legteljesebb gondozásban és nevelésben. A Nőegylet reméli, hogy Kolozsvár zsidósága kellőképpen fogja magát képviselni a vasárnap délutáni tea-délutánon.

— Eltemették Calmette professzort. Párizsból jelentik: Calmette professzort eltemették. A gászszertartást Verdier, Párizs érseke celebrálta.

— A Fokvárosba startolt román repülő raj elérte a nubiai Chartumot, Londonból jelentik: A hosszútávrepülésre Fokváros felé startolt román repülőraj elérte a nubiai Chartumot s azután folytatták utjukat déli irányba.

— A szovjetföttilla elhagyta Nápoly kikötőjét. Rómából jelentik: A szovjet-föttilla elhagyta Nápoly kikötőjét. Ezt megelőzően az Excelsiorban Potemkin római szovjetkötvet estélyt adott az olasz előkelőségek tiszteletére.

— Légy védelmi gyakorlat Belgrád felett. Belgrádból jelentik: Az éjszaka folyamán Belgrád felett légy védelmi gyakorlat folyt le. Kilencedikén és tizenket-tedikén megismétlik a gyakorlatot.

— Általános meglepetést, váratlan örömet keltett a Diana sóborszesz pályázata. Ismét közöljük nov 5-i számunkban. Nagy pénzdíjak.

— Terve vették 150 ezer főnyi ir milicia szervezését. Londonból jelentik: Az Irish Press közli, hogy terve vették 150 ezer főnyi ir milicia szervezését.

— A szovjet még mindig hirdeti a világforradalmat. Moszkvából jelentik: A kommunista párt vezetősége a szovjet hatalom 16 esztendő fennállása alkalmából 42 jelszót tesz közzé, amelyekből megállapítható, hogy a szovjet változatlanul a világforradalom eszményeiért küzd. A két fő jelszó: minden eszközzel harcolni a polgári, kapitalista rezsim ellen és nagyvonaluan folytatni a Szovjetunió militarizálását. Egyidejű moszkvai lapjelentések szerint az orosz kommunista ifju-szervezetek tagjainak száma meghaladja az ötmilliót.

— Hármás vasúti összejutkozás Kölnnél. Kölnből jelentik: A köln-mülheim pályaudvar közelében a wuppertali közvetlen tehervonat belefutott a Düsseldorf érkező gyorstehervonat oldalába. Egy teherkocsi kisiklott, öt felborult. A felborult és a veszteglő vonatrészebe azután egy Kalk-Nordból érkező gyors-tehervonat futott bele. A teherközlekedés srünetel, a személyforgalom lebonyolítására szolgáló vágányokon azonban nincs fennakadás. Egy vonatvezető és egy fűtő erős zúzódásokat szenvedett.

NAPRÓL NAPRA

Zola Pálinka című regényének filmváltozata elkészült s Párizsban bemutat-ták. A női főszerepet Lúcie Noro színész-nő játssza.

Roveretóban tegnap este megkondult a világháboru szárazföldi, tengeri és légi harcainak események emlékére öntött óriás harang. Harangkongás közben kórusok az eseményekről szóló éneket adták elő.

A vigalmi adónak a bécsi közsegta-nács által történt felemelése következté-ben általános moziszátrájk fenyeget.

Németországban törvény készül, amely nek rendelkezéseibe képest a jövőben egyetlen német operának sem áll jogában előadni a Parsifalt Bayreuthon kívül.

A bécsi Josefstädter Theater tavasszal fogja bemutatni „A nagyhercegnő és a pincér” című zenés vígjátékot. A női főszerepet Marlene Dietrichnek szánták, aki ki is fejezte hajlandóságát a szerep elválalására, csak az a kérdés, hollywoodi kötelezettségei miatt visszajöhet-e tavasz-ra és hogy a filmvállalat megengedi-e, hogy szinpadon fellépjen Európában.

Román Opera

az ünnepségekre való tekintettel mű-sorváltozás következtében kivételesen kedden, november 7-én este rendes helyárrakkal a tavalyi szezon bomba-sikerü vígoperettje:

Denevér

uj betanulásban és új szereposztásban kerül színpadra.

A Broadway egyik színháza ajánlatot tett Alpar Gittának arra, hogy a Du-barryt játssza Newyorkban. Az énekesnő közölte hogy ebben a szezonban nem tel-jesítheti a kívánságot.

Kiepura novemberben Párizsban még egyszer eljárt a „Dalol a mámor” főszerepét francia verzióban. Az énekes ez után Hollywoodba fog utazni, ahol az Universalnal angolul fog filmezni.

— Héber kurzusok. Vasárnap este 7 órakor kezdődnek a neolog iskolában a Klein Eljahu és Sámuel Jenő által vezetett héber kurzusok. Két tanfolyam lesz: kezdők és haladók számára. Jelentkezés az iskolában délutánonként 3-6 között vagy a kurzuson. Díjazás havi 100 lej.

— Felkérének Buxbaum Benjamin orth. zsidó elemi iskolai igazgató ur volt tanítványai, jelentkezzenek vagy adják le címeiket az Eötvös uccai elemi iskolába Hirsch rabbi urnak egy, az igazgató ur harmincéves működésének jubileuma alkalmából rendezendő ünnepély megrende-zés végett. Az Iskolaszék.

— Kina teljesen reorganizálja hadsere-gét. Párizsból jelentik: A Chicago Tri-bune közlései szerint Kina közelebről teljesen reorganizálja hadseregét s ennek érdekében sokszorosán felemeli a had-ügyi kiadásokat.

— Jutalom egy riporternek. Párizsból jelentik: Most ítélték oda első ízben a Georges Philppar elnevezett díjat, amely-t hivatásos riporternek számára alapítottak. Az 5000 frankos díjat ezuttal Condroyer, a Journal riportere kapta.

A világhírű J. JUSHNY-féle

Kék madár

társulat a jövő hét végén 2 estén vendég-szerepel a

Magyar Színházban

30 szereplő! Teljesen új műsor! Saját díszlet, ruha, és kelléktár!

UJ KELET *Legújabb hírek*

Erdélyi regionalista párt alakítására tettek ajánlatot Maniunak

Miniszterközi értekezlet állapította meg, hogy a kormány biztosan ül a nyeregben
A liberálisok mégis megrendezik bukaresti nagygyűlésüket a parlament ünnepélyes megnyitásának napján

Bucuresti-Bukarest, nov. 3. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap este miniszterközi értekezlet volt, amelyen Vajda Sándor miniszterelnökön kívül Mironescu, Madgearu, Mirto és Popovici Mihály vettek részt. Az értekezlet tisztázta a kormány kebelén belül az utóbbi időben felmerült egyenlenségeket. A kormány szolidaritásán lát hozzá az őszi parlamenti szesszióval kapcsolatos munkához s el van határozva arra, hogy visszaverje az ellenzéki pártok minden próbálkozásait.

A miniszterközi értekezlet eredményeképpen a ma délutáni bukaresti lapokban hivatalos jellegű kommuniké látott napvilágot, amelyben határozottan megafolyják a kormány közeli távozására vonatkozó összes híreket. Hasonlóképpen cáfolják azt a Jorga professzor által terjesztett verziót, mintha tisztviselők közül álló kormányt venné át rövid időn belül az ország ügyeinek irányítását, dr. Lupu semmitörvényi tanácselnök elnöklétével. A kormány megmarad jelenlegi összetételében, tehát alaptalannak kell minősíteni azt az egyik bukaresti napilapban megjelent verziót, mintha Vajda Sándor kabinetjének teljes átszervezésére határozta volna el magát.

A parlament őszi ülészakát megnyitó trónbeszéd megszövegezésén most dolgoznak Madgearu pénzügyminiszter, Mironescu belügyminiszter és Armand Călinescu belügyi alminiszter. A trónbeszéd megszövegezése ezáltal rendkívül kényes problémát képez. A kormány ugyanis nem kerülheti azt, hogy a különböző napirenden levő kérdésekkel kapcsolatosan ne precizírozza: hogyan, milyen intézkedések révén kívánja megoldani. Már pedig a mezőgazdasági tartozások kérdésében a párt jobb és balszárnya között meglehetősen éles véleménykülönbség alakult ki. Ezenfelül figyelembe kell vennie a kormány Mihalachet is, akinek támogatása nélkül a Vajda kabinet számára nincs biztosítva a parlamenti többség. Mihalache emlékeztet cämpulungi beszédeiben bizonyos programatikusságot követeléseket állított fel és a kormánnyal szembeni magatartását részben az fogja meghatározni, hogy követeléseiből melyeknek a megvalósítását igéri meg a trónbeszéd.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják a trónbeszédet azért, mert annak tónusából bizonyos következtetések lesznek levonhatók a jelenlegi rezsim még hátralévő napjainak számára vonatkozólag. Hasonlóképpen nagy érdeklődés kísérte Duca volt belügyminiszternek, a liberális párt vezérének királyi audienciáját is. A Lupta szerint a tegnapi audiencián Duca kapott ugyan bizonyos ígéreteket a jövőre vonatkozólag, de ugyanakkor tudomására hozták azt is, hogy egyelőre rendszerváltozásról szó sem lehet. Különösképpen nem lehet szó arról, hogy az uralkodó uccai tüntetések preszsiója alatt menesse a kormányt. Színrajából való visszatérése után Duca elzárkózott az elől, hogy az audiencia lefolyásáról nyilatkozzon adjon az újságíróknak. Annál azonban mégis kiszivárgott, hogy az audiencián szóba került a liberálisok által a parlament megnyitásának napjára tervezett tüntetés ügye is. Duca kijelentette az uralkodónak, hogy nem érti, miért tiltotta be a kormányt ezt a tüntetést. A királyi menet délelőtt fog a főváros uccáit át a parlament ünnepélyes megnyitására felvonulni, míg a liberális pártívek délután akarnak demonstrálni. Eppen azért a liberális pártvezetés fenntartja továbbra is a november 15-i tüntetésre vonatkozó rendelkezéseket.

Bucuresti-Bukarest, nov. 3. (Az Uj Kelet tud.) A fővárosi lapok jelentése szerint Valer Moldovan professzor, volt közoktatásiügyi miniszter közlekedésről Badacsonyba utazik, ahol speciális erdélyi

regionalis párt alakítására vonatkozólag tesz javaslatot Maniunak. Egy ilyen párt részére meg lehetne nyerni nemcsak a nemzeti parasztpárthoz, hanem a többi politikai csoportokhoz tartozó vezetők egy részét is. Valer Moldovan szerint az erdélyi párt megalakítását több ok teszi indokolttá, így az egyes erdélyiek ellen

follytatott szennvedélyes kampányok, az erdélyi érdekek rendszeres szabotálása, a decentralizálás megfosztása és az egyházi autonómia megsemmisítése. Ezenkívül Valer Moldovan úgy találja, hogy az erdélyi városokban egyre növekvő „kisebbségi-étvágyal” szemben szükség van az ittélő románság szolidarizálására.

Tízmillió lejes hiányért vizsgálat indult a Dunai Gőzhajótársaság temesvári liókjának vezetői ellen

A liók vezetői azzal érvelnek, hogy a vállalat céljaira fordították a hiányzó összeget

Timisoara-Temesvár, november 3. (Az Uj Kelet tud.) A temesvári ügyészség ma feltűnő érdekességű bűnügyi feljelentés alapján vizsgálatot indított a Dunagőzhajózási Társaság temesvári kirendeltsége ellen. Már hónapok óta Temesváron tartozkodik a társaság bécsi központjának részéről Spiegel főellenőr és Tapalaga ellenőr, akik Benes elbocsátott tisztviselő feljelentésére rovincsolást tartottak a társaság itteni képviselője, Weintraub József igazgatójánál és Fischer pénztárosnál. A feljelentés szerint a kirendeltség vezetői évek óta súlyos visszaéléseket követtek el és a rájuk bízott összegeket elkezeleték. Ennek leplezésére a munkásoknak járó bért husz százalékban magasabb összegben könyvelték el. A beindított vizsgálat teljes mértékben igazolta a feljelentőt.

Weintraub igazgató elismerte, hogy a könyvelésnél és a kifizetésnél fennálló

differenciák valóban fennállanak. Erre azonban — vallotta Weintraub — szükség volt a vállalat zavartalan működése elérésére. Ő már régen sürgette a bécsi központnál egy diszkreციós alap felállítását, a központ azonban nem akart róla tudni. A két felügyelő ezt az álláspontot nem fogadta el és azonnali hatállyal fel függesztette állásából Weintraubot és Fischert. A két tisztviselőnek háromnapos gondolkodási időt adtak, ezek azonban ez idő alatt sem változtatták meg álláspontjukat és kitartottak amellett, hogy a könyvelés és a könyvelés kifizetések között fennálló differenciákat a vállalat javára használták fel. Spiegel főellenőr ezért tegnap a temesvári ügyészségen bűnvádi feljelentést tett Weintraub és Fischer ellen. A 336—933. szám alatt bejegyzett feljelentés szerint a vállalat kára meghaladja a tízmillió lejt.

Ujabb antideflációs intézkedések következnek Amerikában

Roosevelt a dollár régi aranyértékének negyvenszázaléka alatt akarja stabilizálni. Roosevelt remegésben tartja az európai tőkéket

Szoros érdekszövetség készül Amerika és Szovjet-Oroszország között — Japán ellen

Washington, nov. 3. A Fehér Háiban újabb tanácskozások voltak az antideflációs pénzügyi politika újabb intézkedéseinek beindításáról. Ezzel kapcsolatban a berlini tőzsdén amerikai forrásból az a hír terjedt el, hogy Roosevelt, a dollár a régi aranyérték 40 százalékáig alatti ki-vánja stabilizálni.

Eppen ezért több párizsi lap támogatja Rooseveltet, aki az amerikai adósokért feláldozza a világgazdasági együttműködést s remegésben tartja az európai tőkéket.

Még fennáll annak a veszélye, hogy francia frank nagy tételekben piacra kerül.

Párizsban remélik, hogy az aranyvásárlás már Amerikában sem fog sikerrel járni. Ennél nagyobb a valószínűsége annak, hogy az európai piacokon még nagyobb nehézségekre fognak találni s ha megindítják a bankprést, könnyen elkövetkezhetik az az időpont, hogy dollárért nem fognak eladni aranyat.

Egyidejűleg Párizsban, beavatott helyen megállapítják, hogy a dollár sorsának bizonytalansága és a washingtoni kormány az a szándéka, hogy rövidesen újból emeli a vámtarifákat, kedvezőtlenül befolyásolják a Washingtonban folyó amerikai-angol hadiadósságrendező tárgyalásokat. Anglia is kezdi már belátni, hogy a jelen pillanat a tárgyalások folytatására nem mondható éppen alkalmasnak.

Pénzügyi körökben pedig megállapítják, hogy az amerikai valutáris bizonytalanság nem hat ösztönzőleg a tőkepiacra. Az Agence Economique et Financiere adatai szerint az Egyesült Államok alatti-valóinak belső tartozása körülbelül 238 milliárd dollár, míg a nemzeti vagyon 300 milliárdra értékelhető. Ez azt jelenti, hogy a nemzeti vagyon 80 százalékáig terjed az amerikai eladósodás. Ezért követik egymást a hivatalos amerikai kormányintézkedések, amelyek mindenike azt a célt szolgálja, hogy az eladósodott ame-

rikai lakosság lélekzethez jusson. Genf, nov. 3. Litvinov kiküldetésének végső célja — mint beavatott helyről közlik — szoros érdekszövetség létesítése az Egyesült Államok és Oroszország között s elsősorban japánellenes élel.

Párizs, nov. 3. A Matin azt hangoztatja, hogy az Egyesült Államoknak nem sok kilátása van arra, hogy a francia banktól aranyat vásároljon. Amerikának nincs elég francia frankja és amennyiben francia valutát vásárolna, a frank tovább emelkedne és a tőke újra megkezdhetné visszaáramlását Franciaországba. Egyidejű jelentés szerint az amerikai Kincstári hivatal tíz millió dollár új bankjegyet bocsát ki, amelynek kizárólag csak ezüstdefezete van. Ez az első lépés az amerikai kettős vaultafedezeten.

Newyorki híradás arról számol be, hogy Hutkins főbiztos sajtótájékoztatójában közli, hogy jelenleg az Egyesült Államok területén 14 millió ember él közjótékonyaságból. Számuk az év végéig 15 milliót meg fogja haladni.

Mussolini átszervezi a fasiszta kormányt

London, nov. 3. A lapok római távirata szerint újra híre terjedt el annak, hogy Mussolini átszervezi kormányát. A fasiszta kormányból Biriani Ercole, Acerbo és Corolanza miniszterek kivánnak. Az egyesített hadügyi, tengerészeti és légügyi minisztériumot Badoglio tábornok a vezérkar jelenlegi főnöke fogja átvenni.

Puccsot kíséreltek meg a kubai ellenforradalmárok, de levertek őket

London, nov. 3. A kubai Havannában a forradalmi kormány ellenfelei puccsot kíséreltek meg. A közpületek előtt egy és ugyanazon időpontban gépkocsisor vonult fel, amelyből fegyveres ellenforradalmárok léptek ki és rohantak meg az épületek őrségét. A karhatalmat riadó-készültségbe helyezték és kivonultatták az ellenforradalmárok leverésére. A puccs kísérlet részesei, látva a velük szemben felvonultott fegyveres karhatalmat, feladták a küzdelmet és elmenekültek.

Felszámol a Balkán legnagyobb favállalata

Belgrad, november 3. A boszniai Krivaja fatermelő nagyüzem, a Balkán legnagyobb favállalata felszámol. A társaság aktívái a krízis éveit alatt felszervezett súlyos veszteségek ellenére meghaladják a 340 millió dinárt, míg az adósság 111 millió dinár. A likvidálást nehezíti az a körülmény, hogy az államkincstár, amely egyébként is haszonrészese volt a vállalat jövedelmeinek, 13 millió dináros adóhárallékért az üzem egyes vagyontárgyait befoglalta. A nagyüzemnek utjaéledéséhez körülbelül 30 millió dinárra enne szüksége, amit a mai viszonyok mellett természetesen nem tud előteremteni.

Felozslatták a máltai minisztériumot. Londonból jelentik: Máltában a kormányzó felozslatták a minisztériumot. Kűszöbön áll diktátori hatalmának próbálása.

Németországban máglyárattat német nyelvű diszkreციós könyvek olcsó kiadású kiadása. Paul Kéri: Gas, Tank und Flugzeug. Glashkow: Ugrjumov, Saschtscherko: Toterkín betöltött einen Aeroplan. Hanso Berko: Corwboys Gauchos und Vaqueros. Else Feldmann: Der Leib des Mutter Wolfgang Hoffmann Harnisch: Terror und Ochra. Leo Nekulin: Diplomaten siener Majestät, E. Vajtauer: Die Traeneningel Walzlar Solsky: Büroger Kedrow wir zum Zeitgenossen. Otto Bernhard wendler: Die Figuren aus einer Schjessbuche. Ara kötetenként csak 20 lej szállítja az Uj Kelet könyvszövetés az összeg és portóköltség beküldése mellett, vagy utánvétellel.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Bt. nyomdász Cui-Kolozsvár Strada Barbu I. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 878

Taxa post
plátite în
No. 224.713

da Baron L
Telefon: 1
Havonta 11
évre 600, eg
földre: Hav
félére 6. eg
delések díj
KELET" a
midóság eg
keink után
rás megjelöl

Jön a király

A király, kedője ma a Kolozsváron állomáson fog dojtattal, a h val éppen u ezelőt is fog

A közönsége, minden az állomáson Ott lesznek is, hogy tiszt nel az állomá Ötven év voltna.

De milyen a két fogalom Az ötven é badon táruhn nyező előtt.

Ma egy sz néptömeg ké rály fogadtat És az üdvö Igazságot, Békét.

Ez a közös éve kéri. De ilyen nagyon servel.

Igazságot, Békét.

A történelem

Banális meg ción reakción

Ez a bana nyelvére lefo minden ellent át és hogy a a nepek és os csióbi haladás ba csapnak a gasabbfoku lá

A történele gadságával tani, hogy az onkény egye hogy a maj p alá, nemcsak vonatkozások

A hitlerizm lanatában ug lett hosszú i hullámverése kinnal és kö

Ezt a látsz félelmitő tény

Az ellentét is diadalmaskon.

Hitler reakc pedig a kevés cőjának szar

arra is jó vol gjaét koncent kampóskeresz

Az angol k eredményejez rizmus, főleg megerősítette meg a balold

Talán azt a hitlerizmus a jának hajmer goj munkáspá megerősödése

Sőt az is v dührohamajna agresszivitása kül a francia totta volna

hogy Franc mint valaha, a parlamentár tiszteletéhez

Ma már az hogy Rooseve kaj demokrat

kai köztársas konvulziókat radikalizmus

dem esnek me